

ELNÖKI BESZÁMOLÓ
a MAGYAR ÖRÖKSÉG díjas EMKE
ORSZÁGOS ELNÖKSÉGÉNEK TEVÉKENYSÉGÉRŐL
2013. ÁPRILIS 1. – 2014. MÁRCIUS 31.

Dáné Tibor Kálmán, Széman Péter elnök

Napra pontosan 129 évvel ezelőtt, 1885. április 12-én volt az EMKE alakuló közgyűlése, melynek tiszteletére ezt a napot az Erdélyi Magyar Közművelődés Napjának tekintjük, immár hetedik éve. Ez az összefoglaló egyben a társ- és fiókszervezetek seregszemléje, az Országos Elnökség beszámolója az éves tevékenységről, valamint az egyes régiók alelnökei munkájának évvértékelője is.

Az elmúlt esztendőben az EMKE életének egyik legjelentősebb változását az elnökváltás hozta, mivel Dáné Tibor Kálmán május folyamán megpályázta és el is nyerte a Művelődés folyóirat főszerkesztői állását, így összeférhetetlenség miatt le kellett mondania. Ennek eredményeképpen az elnökség döntése alapján Széman Péter partiumi alelnök megbízatást kapott az elnökségi teendők elvégzésére a következő elnökválasztásig, melyre 2013. október 26-i rendkívüli közgyűlésen került sor, amikor megválasztották elnöknek.

Az EMKE erőteljesebb megjelenését a köztudatban a 2013-as Kolozsvári Magyar Napokon való standnyitással próbáltuk elérni, amely visszhangra talált mind a Napokat látogatók körében, mind a médiában. A standon már tavaly lehetővé tettük, hogy társszervezeteink jelen legyenek kiadványaikkal, az idei esztendőre pedig máris meghirdettük, hogy már a közgyűlésre várjuk a kiadványokat, melyeket népszerűsíteni fogunk a Kolozsvári Magyar Napok keretében. A Magyar Napokat megelőzően, a Sütő András szülőháza megvételének érdekében, közadakozásra szólítottuk fel a kultúrát szeretőket, melyet a Magyar Napokon a standon is folytattunk. Örvendetes, hogy találkoztunk adakozókedvvel, de külön említésre méltó a szórványmagyarság erőfeszítése: a dévai EMKE (Doboly Beatrix) jelentős összeget gyűjtött össze. Sütő András szülőházának vételárát az RMDSZ egészítette ki, melyért külön köszönet jár nekik.

Az EMKE alapműködését továbbra is részben az RMDSZ, részben pedig a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium (KIM) támogatta – mint nemzeti jelentőségű intézményt – a Bethlen Gábor Alapon keresztül. Ez utóbbi intézmény támogatása az elmúlt év folyamán csak az esztendő vége felé érkezett meg, de szerencsére ez nem okozott gondot a szervezet tavalyi gazdálkodásában. Az RMDSZ Főtitkárságával az idei évre is aláírtuk a támogatási szerződést, ugyanakkor BGA még nem jelezte az EMKE Országos Elnökségének, hogy az idén is számíthat-e támogatásra.

Az EMKE Magyar Házakkal kapcsolatos hálózatépítő munkája nem volt eredménytelen. Érdekvédő szövetségünk beemelte programjába ezt a tevékenységet, mint stratégiaileg fontos társadalomépítő feladatot, s egyben támogatásáról biztosította az Egyesületet ebben a munkában. Ez irányú tevékenységünk eredményeként Dáné Tibor Kálmánt a KAT megbízta *A magyar házak szerepvállalása a magyar identitás megőrzésében és továbbadásában* című Magyar Házakkal kapcsolatos kulturális stratégia kidolgozásával, ami 2014 elejére elkészült. Jelenleg közzvita alatt áll.

Ingatlanjaink újbóli felértékelése jelentős többletkiadással járt, ami a tartalékok feléléséhez vezetett. Az ingatlanok adminisztrációja egyre több odafigyelést igényel, és ez a munka egyre költségesebbé válik. Ezért igyekszünk – és programunkban is szerepel – azokat az ingatlanokat, amelyek civil szervezetek használatában vannak, jogilag – tehát telekkönyvileg – átadni az azokat adminisztráló civil szervezeteknek.

Az EMKE feladata továbbra is a szórványmagyar közösségek kulturális életének támogatása, és az elkövetkező évben is ez lesz Egyesületünk legfontosabb tevékenysége. További feladatunk még a kapcsolatépítés, a híd szerep felvállalása a hazai szórványmagyar kulturális közösségek és a tömbmagyarság, illetve a Kárpát-medence különböző régióinak magyar kulturális közösségei között.

Minthogy az EMKE egyidejűleg kulturális és közösségépítő egyesület, munkánk jelentős részét e két tevékenységi terület határozza meg. Vagyis folyamatosan odafigyelünk rendezvényeink nem csak kulturális, hanem közösségépítő, közösségfejlesztő szerepkörére is. Beszámolóinkat tehát az EMKE Országos Elnökségének ez irányú tevékenységeivel kezdjük.

I. KULTÚRATEREMTÉS, RENDEZVÉNYEK, KÖZÖSSÉGÉPÍTŐ TEVÉKENYSÉGEK

Az EMKE Kolozsváron működő Országos Elnöksége két – önálló intézményként is tevékenykedő – ingatlannal rendelkezik a városban: a Szabédi László Emlékházzal valamint a Györkös Mátyás Albert Emlékházzal. Mindkét ingatlan aktív szerepet játszik az Országos Elnökség szervezési munkájában.

I. 1. Szabédi Emlékház

Az Emlékház könyv- és irattári gyűjteményének igazgatója dr. Bartha Katalin Ágnes, aki jelenleg gyermeknevelési szabadságon van.

I.1.1. Állomány

A tavalyi közgyűlés óta az állomány Senkáliszky Endre színművész hagyatékával bővült. A nagy színészünkről készült portréfilm tartalmazza ezen hagyaték átvételét.

Ígéretet kaptunk a családtól, hogy Antal Árpád néhai filológus professzor irodalmi hagyatéka is állományunkba kerül.

I. 1. 2. Irattár

Az Emlékház irattára iránt egyre nagyobb az érdeklődés. Diákok keresik fel különböző szakdolgozataik megírása végett, de Magyarországról is érdeklődnek kutatók, egyetemi oktatók a levéltári állomány iránt. Az idén Szabédi László, Lőrinczi László, Nagy István, Domokos Géza hagyatékában folyt kutatás. A jobb hozzáférhetőség és a kutatás elősegítése érdekében fontos lenne az irattár állományának digitalizálása, melyhez egy nagy hatékonyságú digitalizáló készülékre van szükségünk, melynek beszerzéséhez mind hazai, mind anyaországi forrásokra szeretnénk pályázni.

I.1. 3. Rendezvények, programok az Emlékházban

2013. április 23-án, a XXII. Szabédi Napok keretében megkoszorúztuk az Emlékház falán lévő emléktáblát és a résztvevők meglátogatták az emlékszobát.

2013 decemberében a Játéktér folyóirat szerkesztősége emlékházunkban tartotta meg szerkesztőségi gyűlését.

Az Emlékházban több alkalommal is próbált különböző programjaira a Homo Ludens Alapítvány bábcsoportja.

I. 2. Györkös Mányi Albert Emlékház

Az Emlékház vezetője Kós Katalin. Feladatköréhez tartozik a hagyaték ápolása, rendszerezése, a karbantartási munkálatok, folyamatos infrastrukturális fejlesztések kidolgozása és ezek gyakorlati kivitelezésének adminisztrálása, a Ház szükségleteinek beszerzése, az intézményben sorra kerülő rendezvények megtervezése, megszervezése és lebonyolítása. Ezek mellett ő foglalkozik az Emlékház közönségkapcsolatával, nyilvánosságszervezésével valamint – Ács Zsolt kollegánkkal együtt – az EMKE honlapjának szerkesztésével.

Az elmúlt év folyamán anyagi alapok hiányában további infrastruktúra-fejlesztésre nem került sor az intézményben. A gyakori teltházas rendezvényeink miatt azonban elengedhetetlenül fontossá vált egy levegőcserés légkondicionáló berendezés beszerelése, lévén, hogy a terem előadások alatti szellőztetése nagyon zavaró. A Sapientia EMTE diákjai, Szacsvai Kinga tanárnő vezetésével, két teltházas rendezvény alkalmával is felmérést készítettek a terem levegőminőségéről. Az ebből származó eredmények messzemenően alátámasztják a légkondicionáló berendezés beszerelésének fontosságát. Egyelőre sajnos nem sikerült anyagi fedezetet szereznünk ennek a gondnak a megoldására.

Fontos előrelépést jelent, hogy hosszú és nehézkes engedélyeztetési eljárás után végre cégtabla jelzi az épület homlokzatán annak nevét és tulajdonosát.

Újdonság volt a múlt év végén az intézményünk által kiadott, Györkös Mányi Albert festményeivel illusztrált falinaptár is. Úgy a tábla, mint a naptár anyagi költségeit a Bethlen Gábor Alap biztosította.

A 2012-ben megalakult Györkös Mányi Albert Emlékház Egyesület az elmúlt év folyamán is segítette az Emlékház működését.

Az Emlékházban az elmúlt egy év 62 rendezvényén közel 3000 ember (felnőtt és gyermek) fordult meg, illetve vett részt.

A Györkös Mányi Albert Emlékház több, közérdeklődésnek örvendő, októbertől júniusig havonta jelentkező rendezvénysorozatot is beindított és működtet.

A hatodik évadjában járó *JelesNapTár* gyermekprogram a magyar néphagyomány jeles napjait eleveníti fel, megismertetve a résztvevőkkel az ezekhez kötődő szokásokat, énekeket, gyermekjátékokat, kézműves tevékenységeket. A programsorozat, amely Both Zsuzsa néprajzos, kézműves és Szabó Kinga tanító szaktudásának és lelkes munkálkodásának köszönhetően működik, nagy sikernek örvend a gyerekek, valamint szülők és nagyszülők körében, de egyre többen látogatják érdeklődő fiatalok, felnőttek is, akik egyúttal önkéntes módon besegítenek a rendezvény lebonyolításába. A programsorozatot részben a Communitas Alapítvány támogatja.

Negyedik évadját érte meg az *Ember és Természet Kollégium*, amelynek keretében ismeretterjesztő előadásokat tartanak elismert, többnyire Kolozsváron élő és tevékenykedő szakemberek, egyetemi tanárok. A sorozat összeállítója és házigazdája dr. Farkas György.

Nagy sikernek örvend a 2012 októberében, valamint 2013 januárjában beindított két beszélgető-est sorozat, a *Nyitott szemmel* és a *ZeneSzó*.

A *Nyitott szemmel* sorozat házigazdája és társszervezője Laczkó Vass Róbert színművész, aki különféle témákról beszélget az est meghívottjaival, olyan személyekkel, akik változatos munkájuk és életük során a hazaitól eltérő kultúrákkal is kapcsolatba kerültek és megismertethetik ezeket a közönséggel. A sorozat együttműködő partnere a Kolozsvári Rádió, amely hangfelvételen rögzíti, majd pedig sugározza a beszélgetéseket, a *Művelődés* c. folyóirat pedig hónapról-hónapra szemelvényeket közöl a beszélgetésekből.

A *ZeneSzó* c. sorozat keretében az est házigazdája zenészekkel, zenei előadóművészekkel beszélgetve igyekszik közelebről megismertetni őket a közönséggel. A sorozat első évadjának

házigazdája és társszervezője Horváth Zoltán zongoratanár volt. Az új évadban további, közismert zenészeket is felkérünk az intézmény beszélgetőtársi, illetve házigazdai szerepére.

2013 októberétől, szintén havi rendszerességgel, egy borkóstolással egybekötött borismereti előadás-sorozat is beindult az Emlékházban, amelynek keretében elismert borszakértők mutatják be az általuk képviselt szakmát – borvidéket, jellegzetességeket, borfajtákat egyaránt. A sorozat ötlet- és házigazdája Vincze László.

2008 májusa óta az intézmény heti rendszerességgel biztosít helyet jogatanfolyamnak.

A rendezvénysorozatok mellett számos más programra is sor kerül az Emlékházban.

Az elmúlt egy évben megrendezett programok:

IDŐPONT	RENDEZVÉNY	SZERVEZŐ
2013		
Április 19.	JelesNapTár – Szent György hava (gyermekprogram, 5. évad/8)	EMKE – GYMAE
Április 24.	Gally A. Katalin festőművész kiállításának megnyitója	EMKE – GYMAE
Április 25.	Nyitott szemmel – beszélgetőest-sorozat (1. évad/7). Albánia megszelídítése. Meghívottak: Csűrös Réka teatrológus és Pánczél Szilamér kutató régész, történész. Házigazda: Laczkó Vass Róbert.	EMKE – GYMAE
Május 8.	Ember és Természet Kollégium (3. évad/8). Konzervbe zárt lepkék? Természetképünk problémái – Vizauer T. Csaba ökológus előadása. Házigazda: dr. Farkas György.	EMKE – GYMAE
Május 15.	ZeneSzó – zenés beszélgetőest-sorozat (1. évad/4). Meghívott: dr. Fazakas Áron zeneszerző, filmzeneszerző, a Sapientia EMTE Filmművészet, Fotóművészet, Média Szakának tanára. Házigazda: Horváth Zoltán.	EMKE – GYMAE
Május 16.	Mozgásban – a Sapientia EMTE másodéves hallgatóinak fotókiállítás-megnyitója.	EMKE – GYMAE
Május 23.	Nyitott szemmel – beszélgetőest-sorozat (1. évad/8). A szabadság ára. Meghívott: Nádasdy Borbála grófnő. Beszélgetőtárs: Nagy Ibolya.	EMKE – GYMAE
Május 24.	JelesNapTár – Tavaszutó hava (gyermekprogram, 5. évad/9).	EMKE – GYMAE
Május 29.	Györkös Mányi Albert kiállításai között – emlékkiállítás-megnyitó a zenetanár-festőművész halálának 20. évfordulóján.	EMKE – GYMAE
Június 5.	Székely Árpád: Retyezát – a Kárpátok metszete – vetítéssel és élménybeszámolóval egybekötött túrakönyv-bemutató.	EMKE – GYMAE
Június 6.	Diószegi Benjámín és Veress Gáspár fiatal zongoraművészek hangversenye.	EMKE – GYMAE
Június 19.	ZeneSzó – zenés beszélgetőest-sorozat (1. évad/5). Meghívott: Kele Brigitta szoprán, a kolozsvári és düsseldorfi operaház magánéneke. Házigazda: Horváth Zoltán.	EMKE – GYMAE
Augusztus 13.	ZeneSzó – nyári különkiadás Demény Balázssal. Az est egyben jótékonyági rendezvény az Emlékház javára. Házigazda: Horváth Zoltán.	EMKE – GYMAE

Augusztus 20.	A Kolozsvári Magyar Napok keretében: a hannoveri Ensemble Tedesco vonósnégyes hangversenye.	EMKE – GYMAE
Augusztus 21.	A Kolozsvári Magyar Napok keretében: emlékkiállítás-megnyitó Jakab Ilona festőművésznő alkotásaiból.	EMKE – GYMAE
Augusztus 22.	A Kolozsvári Magyar Napok keretében: Nyáresti áhítat – Dsida Jenővel. A Kolozsvárról elszármazott, Miskolcon élő szerzőpáros, Kabán Annamária és Mózes Huba, a 75 éve elhunyt költő és műfordító élő emlékét idézi egy ikerelőadás és könyvbemutató keretében.	EMKE – GYMAE
Augusztus 23.	A Kolozsvári Magyar Napok keretében: Versben élő találkozások – verses ismerkedés 16 éven felüli verskedvelőkkel. Házigazda: Kocsis Tünde; besegít Széman Emese Rózsa.	ŐszinTE versszínház, EMKE – GYMAE
Október 2.	Fekete fehéren. A fametsző M. Makkai Piroska (1910-1998) – emlékkiállítás-megnyitó.	Vizualitás Műhely, EMKE – GYMAE
Október 3.	Nyitott szemmel – beszélgetőest-sorozat (2. évad/1). Meghívott: Heiling Zsolt mérnök-szakújságíró, A Földgömb magazin kiadója. Házigazda: Laczkó Vass Róbert.	EMKE – GYMAE
Október 16.	ZeneSzó – zenés beszélgető est sorozat (2. évad/1). Meghívott: Erich Türk orgona- és csembaloművész. Házigazda: Horváth Zoltán.	EMKE – GYMAE
Október 17.	Ember és Természet Kollégium (4. évad/1). Rovarok a művészetekben – dr. Balog Adalbert, a Sapientia EMTE professzorának előadása. Házigazda: dr. Farkas György.	EMKE – GYMAE
Október 19.	Évadkezdő előadás.	Kőváry László Honismereti Kör
Október 24.	Borismereti előadás-sorozat – borkóstolással egybekötve (1. évad/1). Hitek és tévhitek a bor körül – dr. Rohály Gábor, a budapesti Borkollégium vezető lektorának előadása. Házigazda: Vincze László.	EMKE – GYMAE, Homo Ludens Alapítvány
Október 25.	JelesNapTár – Mindszent hava (gyermekprogram, 6. évad/1). Szüret.	EMKE – GYMAE
Október 30.	A maják földjén – Pikulski Anna vetített képes útibeszámolója.	EMKE – GYMAE
November 7.	Nyitott szemmel – beszélgetőest-sorozat (2. évad/2). Meghívott: Boros Loránd etnológus. Házigazda: Laczkó Vass Róbert.	EMKE – GYMAE
November 13.	Ember és Természet kollégium (4. évad/2). A karszt csodálatos világa – dr. Imecs Zoltán, a BBTE Földrajz Kara tanárának előadása. Házigazda: dr. Farkas György.	EMKE – GYMAE
November 16.	Előadás.	Kőváry László Honismereti Kör
November 20.	ZeneSzó – zenés beszélgető sorozat (2. évad/2). Zene és szó találkozása – Weöres Sándor emlékest. Meghívottak: Demény Attila, Demény Péter, Laskay Adrienne, Lászlóffy Zsolt. Közreműködnek: Mányoki Mária, Réman Zoltán, Simon Gábor, Viola Gábor, valamint a Transilvania Filharmónia ütőegyüttese. Moderátor: Horváth Zoltán.	EMKE – GYMAE, Romániai Magyar Zenetársaság

November 21.	Borismereti előadás sorozat – borkóstolással egybekötve (1. évad/2). Téma: somlói borvidék. Előadó: Kósa András László, a Balassi Intézet Bukaresti Magyar Kulturális Központjának igazgatója. Házigazda: Vincze László.	EMKE – GYMAE, Homo Ludens Alapítvány
November 22.	JelesNapTár – Szent András hava (gyermekprogram, 6. évad/2). Szerelem-varázslás.	EMKE – GYMAE
November 27.	ZeneSzó – zenés beszélgető sorozat (2. évad/3). Az est vendége: Balogh Ferenc hegedűművész (Budapest). Moderátor: Márkos Albert.	EMKE – GYMAE
December 7.	Előadás.	Kőváry László Honismereti Kör
December 11.	Ember és Természet Kollégium (4. évad/3). Metronomok szociálfizikája: Huygens-től a vastapsig – dr. Néda Zoltán, a BBTE Fizika Kara tanárának előadása. Házigazda: dr. Farkas György.	EMKE – GYMAE
December 12.	Nyitott szemmel – beszélgető est sorozat (2. évad/3). Ausztronézópontok. Meghívott: dr. Benedek Dezső nyelvész, antropológus. Házigazda: Laczkó Vass Róbert.	EMKE – GYMAE
December 13.	JelesNapTár – Karácsony hava (gyermekprogram, 6. évad/3). Luca-napozás, kuruzslás.	EMKE – GYMAE
December 16.	Színházi metszésponatok: Kós Károly színházi világa – vándorkiállítás. Megnyitja: Szebeni Zsuzsanna, az Országos Színháztörténeti Múzeum és Intézet határon túli referense. Közreműködik: Román Eszter és Fóris-Ferenczi Gábor, valamint a Tarisznyás együttes. Vetítésre kerül Csibi László: Kós Károly c. kisfilmje (2013).	Országos Színháztörténeti Múzeum és Intézet (Budapest), EMKE – GYMAE
December 19.	Borismereti előadás sorozat – borkóstolással egybekötve (1. évad/3). Küküllőmenti borvidék. Előadó: Seprődi József borász, Dicsőszentmárton. Házigazda: Vincze László.	EMKE – GYMAE, Homo Ludens Alapítvány
2014		
Január 8.	Ember és Természet Kollégium (4. évad/4). Az űr kutatás fontosabb eredményei – dr. Szenkovits Ferenc, a BBTE Matematika és Informatika Kara tanárának előadása. Házigazda: dr. Farkas György.	EMKE – GYMAE
Január 16.	Borismereti előadás sorozat – borkóstolással egybekötve (1. évad/4). Előadó: Módos Ernő borász (Szekszárd). Házigazda: Vincze László.	EMKE – GYMAE, Homo Ludens Alapítvány
Január 17.	JelesNapTár – Boldogasszony hava (gyermekprogram, 6. évad/4). Fonóbeli szokások.	EMKE – GYMAE
Január 25.	Kelemen Lajos félszázad távlatából – Gaal György előadása.	Kőváry László Honismereti Kör
Január 29.	ZeneSzó – zenés beszélgető est sorozat (2. évad/4). Meghívott: Jankó Zsolt karmester. Házigazda: Horváth Zoltán.	EMKE – GYMAE

Január 30.	Nyitott szemmel – beszélgető est sorozat (2. évad/4). Úton, útszélen. Meghívott: Kádár Levente, a konok autostoppos. Házigazda: Laczkó Vass Róbert.	EMKE – GYMAE
Február 6.	Borismereti előadássorozat – borkóstolással egybekötve (1. évad/5). Nagyenyedi borvidék. Előadó: dr. Csávossy György (Nagyenyed). Házigazda: Vincze László.	EMKE – GYMAE, Homo Ludens Alapítvány
Február 12.	Ember és Természet Kollégium (4. évad/5). Az öregedésről biológus szemmel – Uray Zoltán akadémikus, a biológiai tudományok doktorának előadása. Házigazda: dr. Farkas György.	EMKE – GYMAE
Február 13.	Könyvbemutató. Dr. Garda Dezső: A Magyar Párt és Gyergyószentmiklós közélete 1919–1933 közötti időszakban (Státus Kiadó, 2013). A kétkötetes könyvet bemutatja dr. Egyed Ákos történész, az MTA külső tagja.	EMKE – GYMAE
Február 19.	ZeneSzó – zenés beszélgető est sorozat (2. évad/5). Meghívott: Ilse László-Herbert cselló- és viola da gamba művész, egyetemi tanár. Házigazda: Márkos Albert.	EMKE – GYMAE
Február 20.	A reformkori Kolozsvár zenéje – a budapesti Fresco Duo hangversenye. Az együttes tagjai: Laufer Szilvia és Fancsali János zongoraművészek.	EMKE – GYMAE
Február 27.	Nyitott szemmel – beszélgető est sorozat (2. évad/5). Mélyélesség. Meghívott: dr. Ábrám Zoltán, a MOGYE tanára, az EMKE Maros megyei elnöke. Nyitott ablak a világra – dr. Ábrám Zoltán fotókiállítás. Házigazda: Laczkó Vass Róbert.	EMKE – GYMAE
Február 28.	JelesNapTár – Böjtelő hava (gyermekprogram, 6. évad/5). Farsangi multság.	EMKE – GYMAE
Március 6.	Borismereti előadássorozat – borkóstolással egybekötve (1. évad/6). Tokaj bora egy mezőváros (Tállya) fényében. Előadó: Alkonyi László borszakíró (Mád). Házigazda: Vincze László.	EMKE – GYMAE, Homo Ludens Alapítvány
Március 12.	Ember és Természet Kollégium (4. évad/6). „Ki mint veti ágyát...” Amit az éber tudomány az alvásról elárul – dr. Vargha Jenő László pszichológus, a BBTE tanárának előadása. Házigazda: dr. Farkas György.	EMKE – GYMAE
Március 14.	JelesNapTár – Böjtmás hava (gyermekprogram, 6. évad/6). Sándor, József, Benedek.	EMKE – GYMAE
Március 19.	ZeneSzó – zenés beszélgető est sorozat (2. évad/6). Meghívott: Kallós Zoltán, Kossuth-díjas, Corvin lánccal kitüntetett néprajz- és népzene kutató. Házigazda: Szép Gyula.	EMKE – GYMAE
Március 20.	Könyvbemutató. Váczy Kálmán: A tudás hatalom. Latin szólások, szállóigék és idézetek (Kriterion Könyvkiadó, Kolozsvár, 2013). Az esemény keretében vetítésre kerül Jakabffy Tamás: Érteni és megértetni. Váczy Kálmán két élete c. dokumentum-portréfilmje.	EMKE – GYMAE
Március 26.	Új köntösben a Művelődés. A márciustól új grafikai kivitelezésben megjelenő Művelődés c. közművelődési folyóiratot bemutatója.	Művelődés, EMKE – GYMAE

Március 27.	Nyitott szemmel – beszélgető est sorozat (2. évad/6). Hat ország egy hátizsákkal. Meghívott: Hints Miklós ny. tanár. Házigazda: Laczkó Vass Róbert.	EMKE – GYMAE
Április 3.	Oltáron az Olt – a székelyudvarhelyi Balla Ede-Zsolt író, szakrális földrajz kutató könyvbemutatóval egybekötött előadása. A kötetet bemutatja és a szerzővel beszélget: Szabó Attila, a székelyudvarhelyi MÁS Rádió főszerkesztője.	Korunk–Komp-Press, EMKE – GYMAE
Április 9.	Ember és Természet Kollégium (4. évad/7). Növényi anyagcsere-termékek szerepei az egészség megőrzésében – dr. Fodorpatáki László, a BBTE Kísérleti Biológia Tanszéke tanárának előadása. Házigazda: dr. Farkas György.	EMKE – GYMAE
Április 10.	Nyitott szemmel – beszélgető est sorozat (2. évad/7). Út, Szabadság, Élet. Meghívott: Dr. Turóczy Ildikó. Házigazda: Laczkó Vass Róbert.	EMKE – GYMAE
Április 11.	JelesNapTár – Szent György hava (gyermekprogram, 6. évad/7). Tojásírás.	EMKE – GYMAE

Az év további részére betervezett programjaink közül az alábbiakat emeljük ki:

- folytatjuk a fent említett öt rendezvénysorozatot;

- június 4-én Jakab Ilona festőművésznék rendezünk emlékkiállítást, születésének 85. évfordulója tiszteletére; megemlítjük, hogy a művésznő férje, Györkös Mányi Albert az ő biztatására kezdett el festeni;

- az idei Kolozsvári Magyar Napok keretében több programmal is részt vesz a fennállásának 20. évét ünneplő Emlékház.

További elképzeléseink:

- életnagyságú reprodukciók készítése Györkös Mányi Albert-festményekről;

- Györkös Mányi Albert Kalevala-sorozatának komplex rendezvény keretében való bemutatása;

- 2015-ös tematikus falinaptár kiadása;

- a hagyatékban lévő festmények restaurálásának folytatása;

- Györkös Mányi Albert-kiállítások szervezése más településeken.

Az intézményről, valamint annak tevékenységéről az EMKE honlapján, azon belül a Györkös Mányi Albert Emlékház menü alatt, ezen kívül pedig az Emlékház facebook-profilján tájékozódhat az érdeklődő.

Megjegyezzük, hogy az elvégzendő munkák és feladatok mennyiségéhez képest az Emlékház egyetlen állandó alkalmazottja nem elegendő. 2012 októbere óta önkéntesek segítségével sikerül valamelyest pótolni ezt a hiányt.

Köszönetet mondunk Both Zsuzsannának, Farkas Györgynek, Horváth Zoltánnak, Laczkó Vass Róbertnek, Szabó Kingának, akik önkéntes módon vállalták a rendszeres, kiváló szakmai közreműködést rendezvénysorozataink során, valamint Balla Zoltán és Molnár Ferenc önkéntes fotósoknak, akik rendezvényeinken rendszeresen fényképeztek, számos fotóval dokumentálva azokat.

Hasonlóképpen köszönetet mondunk Kiss László-Andrásnak és Mezei Botondnak, akik heti rendszerességgel kimagasló mennyiségű szakmai munkát végeztek az Emlékház érdekében,

önkéntesekként. Kiss László-András fiatal művészettörténész az Emlékház képzőművészeti hagyatékának rendszerezésében és feldolgozásában tevékenykedett, Mezei Botond pedig nagy mennyiségű, az Emlékházra vonatkozó adatot töltött fel az EMKE honlapjára.

Köszönetet mondunk továbbá a következő személyeknek, az elmúlt év során az Emlékház javára végzett önkéntes, önzetlen munkáért, a rendezvények során nyújtott segítségért: Albert József, Ávéd Zoárd, Bedő Izabella, Bodó Renáta, Both József, Bőjthe Pál, Csörgő Bea, Demeter András, Demeter Zsuzsanna, Essig József, Fekete Henriett, Fodor Balog Eva, Fogarasi Enikő, Fogarasi Orsolya, Gyarmathy-Bencze Boróka, Györffy Ibolya, Horváth László, Kovács Eszter, László Miklós, Makkai János, Máthé Júlia, Nagy Béla, Nagy Klára, Pap Ferenc Dániel, Péter Andrea Helén, Selyem Attila, ifj. Starmüller Géza, Szacsvai Kinga, Tompos Beáta, Tóth Orsolya, Vincze Tekla.

Végül, de nem utolsó sorban köszönetet mondunk az Emlékház mindenkori látogatóinak, valamint közönségének, amely lankadatlan érdeklődéssel és lelkesedéssel fogadja programjainkat.

Az Emlékházat az elmúlt év során a következő intézmények támogatták: Bethlen Gábor Alap, Communitas Alapítvány, Györkös Mányi Albert Emlékház Egyesület, Sapientia EMTE, valamint a Borsarock és a Daisler Print House vállalkozások.

Médiapartnereink: Erdélyi Napló, Krónika, Szabadság, Új Magyar Szó, Agnus Rádió, Kolozsvári Rádió, Paprika Rádió, Duna TV, Erdélyi Magyar Televízió, RTV Kolozsvári Magyar Adás, Erdély.ma, Hírhatár, Nemtévé, Transindex.

I.3. Az EMKE hagyományos programjai

Az EMKE Országos Elnöksége, a Korunk Akadémiával, a Romániai Magyar Népfőiskolai Társasággal 2013. április 26-án, Kolozsváron rendezte meg a *XXII. Szabédi-napot*, melynek konferenciáját ez alkalommal *Vitázó elmék – Szabédi és kora* címmel tartottuk. A rendezvény keretén belül sor került a Szabédi-emlékházon lévő emléktábla, valamint a házsongárdi temetőben található Szabédi-sír megkoszorúzására is.

Minden januárban, a Magyar Kultúra Napjának apropóján, a Vajdasági Magyar Művelődési Intézet díjátadó ünnepséget szervez Zentán, ahol a Kárpát-medencei magyar közművelődési ernyőszervezetek együtt ünneplik a Himnusz születését, és ebből az alkalomból egyeztetik évi közös rendezvényeiket is. Az idén január 16-18 között került sor a rendezvényre, melyen – a hagyományokhoz híven – az EMKE küldöttsége is részt vett. Zentán találkozóra került sor a Nemzeti Erőforrás Minisztériuma kulturális államtitkársága közművelődési főosztályának vezetőjével, Beke Mártonnal, valamint Závogyán Magdolnával, a Nemzeti Művelődési Intézet igazgatójával. A megbeszélés során szóba került a Kárpát-medencei Kulturális Kerekasztal idei programjainak megszervezése.

Szintén a Magyar Kultúra Napja alkalmából, immár hagyományosan – a Romániai Magyar Dalosszövetséggel és a Törökvágási Református Egyházközséggel közösen – január 19-én kórustalálkozót szerveztünk Kolozsváron, a Dónát-negyedi Makovecz-féle templomban. Január 20-án a szórványban, Petrozsényban került sor hasonló kórustalálkozóra.

A kovásznai Kőrösi Csoma Sándor Kulturális Egyesület áprilisban hagyományosan Kőrösi-napokat szervez, amelynek keretében tematikus képzőművészeti kiállítást is rendeznek. Ennek a kiállításnak társszervezői vagyunk, amennyiben a kolozsvári régió képzőművészeinek alkotásait az EMKE-Szabédi László Emlékházban gyűjtjük össze, és juttatjuk el Kovásznára, a kiállítás színhelyére.

Kolozsvárról szervezzük, a Romániai Magyar Népfőiskolai Társasággal és a Közép-erdélyi Magyar Művelődési Intézettel közösen a hagyományos Aranyosgyéresi Népfőiskolát, melyre az idén 2014. február 3-7. között került sor. Egy héten keresztül minden nap más-más szakelőadót juttattunk ki erre a szórványtelepülésre, akik különböző témakörökben tartottak előadást.

I.4. Országos és nemzetközi kitekintésű rendezvények

Az elmúlt esztendőben a Magyar Ház-program keretében az RMDSZ Társadalomszervező Főosztályával közösen, felhasználva a KAT-ban való részvételünket, sikerült befejezni a Magyar Házak intézményrendszerének felmérését jelenlegi állapotokról, mely feldolgozásra került, és mindenki számára hozzáférhető. Terveink között szerepel a Magyar Házak III. Találkozójának megszervezése, illetve egy kapcsolatépítő tanulmányi kirándulás Pécsre, valamint Horvátországba, ahol hasonló magyar kulturális intézményeket látogatnánk meg.

Továbbá: az EMKE együttműködik a Kárpát-medencei Közművelődési Kerekasztal (KKK) programmal. A program intézményi képviselői: Vajdasági Magyar Művelődési Intézet, Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet, Muravidéki Magyar Nemzetiségi Művelődési Intézet, a CSEMADOK Művelődési Intézete, az EMKE Közép-Erdélyi Magyar Művelődési Intézete. 2013. február 6-án a KKK programot képviselő intézmények találkoztak Budapesten a Magyarok Házában, és – az Emberi Erőforrások Minisztériuma közművelődési főosztályának képviselőjével együtt – egy 2013-ra szóló cselekvési tervet dolgoztak ki. Hasonló találkozóra sor került az idén is Zentán, majd Budapesten, ahol Huszár László, a KKK megbízott képviselője és Kálóczy Katalin, a közművelődési főosztály főtanácsosa részvételével, akciótervet dolgozott ki 2014-re. Ennek hozományaképpen megszervezésre került egy Kárpát-medencei Közösség- és Társadalomfejlesztési projekt, melynek keretében egy háromlépcsős képzésre kerül sor, április 4-6. között Zentán, május 9-11. között Lendván, valamint május 23-25. között Dunaszerdahelyen.

I.5. Az EMKE Észak-magyarországi Képviselével közösen megrendezett programok

2009 óta működik Sárospatakon az EMKE Észak-Magyarországi Képvisellete. Tevékenységét A Művelődés Háza és Könyvtára épületében fejti ki, az intézet részéről Csatlósné Komáromi Katalin igazgató asszony, valamint Bordás István művelődésszervező képviseli. Az eltelt közel öt év alatt számtalan közös rendezvényt bonyolítottunk le, gazdag szakmai tartalommal töltöttük meg ezt a kapcsolatot. A múlt közgyűlés óta eltelt időszak is gazdag a közösen megrendezett kulturális eseményben.

Az sárospataki EMKE-képviselő aktív szerepet vállalt az EMKE égisze alatt a Magyar Ház-hálózat kiépítésében. A Képviselő Magyarországon akkreditáltatott egy kulturális programot, amelynek keretében anyaországi népművelők szakmai továbbképzés keretében látogatnak romániai Magyar Házakat és ismerkednek a szórványmagyarság művelődési életével. 2013. június 26-30. között például magyarországi művelődésszervezők egy csoportja vett részt egy ilyen programon. A meglátogatott Magyar Házak és kulturális intézmények: Vajdahunyadi Magyar Ház, Csernakeresztúri Tájház, Medgyesi EMKE Magyar Ház, Nagyenyedi Szász Pál Magyar Közösségi Ház, Kolozsváron az EMKE Szabédi Emlékház, az EMKE Györkös Mányi Albert Emlékház, a Kriza János Néprajzi Társaság székháza, a Heltai Gáspár Könyvtári Alapítvány székháza, majd a választói Kallós Zoltán Alapítvány, a szamosújvári Téka Alapítvány és végül a nagybányai Teleki Magyar Ház.

Szintén az EMKE Észak-magyarországi Képviselete közvetítésével az EMKE valamint néhány magyar ház képviselője részt vett *A népfőiskolák együttműködése Európában* elnevezésű képzési projektben, melyet a Bihari Szabadművelődési Központ pályázott meg, szakmai háttérét a Debreceni Egyetem Andragógiai Tanszéke biztosítja. Az akkreditált képzés 2012 őszén kezdődött és 2014 tavaszáig tartott, a programon az EMKE mellett a választói Kallós Zoltán Alapítvány, a szamosújvári Téka Alapítvány és a Nagybányai Teleki Magyar Ház képviselői vettek részt. A képzés három tematikában adott oklevelet a résztvevők részére, mégpedig *A felnőttképzés módszertana*, *A kulcskompetencia fejlesztés*, valamint az ezekkel kapcsolatos gyakorlati jellegű műhelymunkák. A képzések színhelyei: Berettyóújfalú, Sárospatak, Válaszút. A tanfolyamok, nem csak a résztvevők hasznára váltak, hanem így megszülethetett a *Népfőiskolák együttműködése Európában* című szakmai kiadvány is.

A Sárospataki Művelődési Intézettel közösen került megrendezésre 2013. október 24-én a *Hagyomány és korszerűség avagy népművészet a mindennapjainkban* c. konferencia, melynek meghívottja a Kallós Zoltán Alapítvány volt, díszvendége pedig Kallós Zoltán néprajztudós. A konferencia a népművészet mindennapokra gyakorolt hatását, közművelődésben, oktatásban betöltött szerepét állítja a középpontba. A megbeszélésen üdvözlő beszédet mondott az EMKE elnöke is.

I.6. Programok, rendezvények, EMKE képviselő

A Kárpát-medencei kitekintésű Civil Egyeztető Tanácskozás (CET) 2013. október 4-én tartott elnökségi ülésére elnökségi tagként meghívót kapott az EMKE elnöke is. A találkozón a szervezet 2014-es feladatainak meghatározása, a régiós irodák működésének koordinálása, valamint a Nemzeti Társadalmi Szerződés előkészítése, előadások szervezése került terítékre.

2013. április 27-én került sor Majtényban a hagyományos Rákóczi megemlékezésre az EMKE partiumi alelnökségének (Muzsnay Árpád) szervezésében.

2013. május 17-18-án kerültek megrendezésre az EMKE partiumi alelnökségének részéről a Dsida-Páskándi-Jakabffy Napok, melyen Széman Péter akkori partiumi alelnök vett részt és koszorúzott.

2013. június 4-én részt vettünk a Kulturális Autonómia Tanács elnökségi ülésén, majd november 9-én a plenáris ülésen is. Az elnök rendszeresen részt vett a közművelődési szakbizottság munkálataiban.

2013. június 28-29-én az EMKE partiumi alelnökségének szervezésében került sor a X. Szilágyi Domokos Napok rendezvénysorozatára.

2013. június 29-én a hagyományos Tordaszentlászlói Kórustalálkozó az EMKE védnöksége alatt zajlott.

2013. augusztus 2-án Szödemeteren a Szatmárnémeti EMKE rendezésében megtartott Kölcsey megemlékezésen az Országos EMKE is részt vett és koszorúzott.

2013. augusztus 18-25. között az EMKE először vett részt önálló standdal a Kolozsvári Magyar Napokon. Programokkal a Györkös Mányi Emlékház vett részt a rendezvényen.

2013. augusztus 19-én, az EMKE elnöke részt vett a *Hogyan tovább Művelődés* c. megbeszélésen.

2013. augusztus 27-én Kisgércén és Szatmárnémetiben tartottak Markovits Rodion-megemlékezést az EMKE partiumi alelnökségének szervezésében.

2013. szeptember 1-én a hagyományos koltói megemlékezésen részt vett és koszorúzott az EMKE elnöke.

2013. szeptember 8-án, Erdődön került sor a helyi Petőfi Kör és az EMKE partiumi alelnöksége közös szervezésében a Petőfi Sándor-Szendrey Júlia megemlékezésre.

2013. szeptember 24-én, kolozsvári bemutatkozása alkalmával kapcsolatfelvétel és együttműködési szándéknyilatkozat született a Magyar Művészeti Akadémiával.

2013. október 25-27.: az EMKE elnöke Szamosújváron részt vett a Téka Alapítvány által szervezett XVII. Mezősegi Néptánc és Népzene Fesztiválon.

2013. november 16-án került sor a hagyományos érmindszenti Ady-zarándoklatra az EMKE partiumi alelnökségének (Muzsnay Árpád) szervezésében.

2014 márciusától kezdődően: az EMKE partiumi alelnöksége közvetítésével a tolcsvai székhelyű Magyarokért a Kárpátok Gyűrűjében Alapítvány – a helyi polgármesteri hivatal

támogatásával – könyvadományt juttatott el Sárközújlak, Avasújváros, Szinerváralja könyvtárába, szépirodalmi és kötelező házi olvasmányt, valamint angol és német nyelvkönyveket, munkafüzeteket a máramarosszigeti Leöwey Klára Líceum könyvtárába.

Együttműködtünk még a hagyományosan évenként megrendezésre kerülő Zsoboki Nyári Alkotótáborral, valamint a STARS Képzőművészeti Galériával.

Partiumi alelnökségünk révén jó kapcsolatokat ápolunk a kárpátaljai közművelődési élettel, de a fehérgyarmati Kölcsey Társasággal is, akikkel diákokat kirándultattunk Kölcsey-emplékhelyekre.

Az EMKE elnöke vendége volt a Kolozsvári Televíziónak és Rádiónak, valamint meghívottja volt a Paprika Rádiónak is.

Az elmúlt esztendőben az EMKE a következő elismerésekben részesült:

- Emléklap a IV. Kolozsvári Magyar Napokon való részvételért
- Emlékplakett és emléklap a CSEMADOK 65 éves évfordulóján

I.7. További tervek

További feladataink közé tartozik a Magyar Ház-hálózat építése. A Kovászna Megyei Művelődési Központtal és a Megyei Tanács segítségével beindult a Magyar Házak vezetőinek látogatása székelyföldi művelődési házakba, illetve az ottani művelődési intézmények vezetőinek látogatása a szórványban működő Magyar Házaknál. A további hálózatépítésben segítségünkre lehet az RMDSZ, illetve a Kulturális Autonomia Tanács. Folytatjuk a magyarországi művelődésszervezők erdélyi Magyar Házak működését megismerő akkreditált programját.

Partnerei vagyunk az idén is a Kolozsvári Magyar Napok rendezvényeinek, standdal leszünk jelen, illetve az EMKE-t – kulturális központként – a Györkös Mányi Albert Emlékház is képviseli.

A Szabédi László Emlékház irodalmi hagyatékát is tovább kívánjuk bővíteni. Sajnálatos módon könyvtárállományt helyszűke miatt már nem tudunk fogadni, ellenben szívesen várunk más jellegű írói hagyatékot (kézirat, levelezés, jegyzetek stb.). Szeretnénk, hogy ha az EMKE-Közép Erdélyi Művelődési Intézet égisze alatt létrejönne az erdélyi (romániai) írói és színházművészeti hagyatékok tára. Ennek érdekében lassanként elengedhetetlennek tűnik az emlékház bővítése egy korszerű irattár raktárépülettel.

Továbbra is programunkban szerepel az EMKE tulajdonában lévő ingatlanok átadása azoknak a civil szervezeteknek, amelyek közvetlenül használják az épületet. Ez anyagi költségekkel is jár, amit minden alkalommal az érintett civil szervezettel közösen kívánunk megoldani.

Tervezzük a Györkös Mányi Albert Emlékház légkondicionáló berendezésének a megoldását, amely jelentősen hozzájárulna az épületben folyó tevékenységek komfortosabbá tételéhez, különösen a nyári időszakban.

Tervezzük az Egyesület könyvkiadói tevékenységének bővítését.

I.8. Partnerszervezeteink

Az elmúlt időszakban az EMKE Országos Elnöksége a következő egyesületekkel, civil szervezetekkel és intézményekkel működött együtt a különböző programok lebonyolítása során:

- hazaiak: Romániai Magyar Dalosszövetség, Kriza János Néprajzi Társaság, Romániai Magyar Zenetársaság, Barabás Miklós Céh, Romániai Magyar Népművészeti Szövetség, Romániai Magyar Népfőiskolai Társaság, Közép-Erdélyi Magyar Művelődési Intézet, Erdélyi Magyar Filozófiai Társaság, Kallós Zoltán Alapítvány, Téka Alapítvány, Heltai Gáspár Könyvtári

Alapítvány, Kolozsvár Társaság, Korunk Stúdió, Homo Ludens Alapítvány, Lucian Blaga Központi Egyetemi Könyvtár, Kőváry László Honismereti Kör, a nagyenyedi Dr. Szász Pál Magyar Ház, a nagybányai Teleki Magyar Ház, a medgyesi EMKE Millennium Ház, Európai Protestáns Magyar Szabadegyetem Erdélyi Köre, a kalotaszegi Bokréta Kulturális Egyesület, a kovásznai Kőrösi Csoma Sándor Közművelődési Egyesület, a Domokos Géza Egyesület, a Kovászna Megyei Művelődési Központ, a Hargita Megyei Kulturális Központ, Törökvágási Református Egyházközség, Kolozsvár Belvárosi Unitárius Egyházközség, Bethlen Kata Diakóniai Központ, Kolozsvári Protestáns Teológiai Intézet, Aranyosvidéki Népfőiskola, Tamási Áron Kulturális Egyesület (Farkaslaka), Magyar Civil Szervezetek Erdélyi Szövetsége, Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács, Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem, az RMDSZ Főtitkárságának Kulturális Főosztálya, valamint Társadalomszervező Főosztálya;

Itt szeretnénk jelezni, hogy az EMKE szorosabbra szeretné fűzni kapcsolatait a Művelődés folyóirattal, melynek érdekében a rendkívüli közgyűlés alkalmával beemelte ennek az együttműködésnek feltételeit az alapszabályzatba.

- határon túliak: Magyar Művészeti Akadémia, EMKE Észak-Magyarországi Képviselő – Sárospatak, Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium (KIM), Emberi Erőforrások Minisztériuma – Kulturális Államtitkárság, Magyar Nyelv és Kultúra Nemzetközi Társasága – Anyanyelvi Konferencia, Millenáris Központ – Budapest, Anyanyelvőpolók Szövetsége – Budapest, Magyar Népművelők Szövetsége, Országos Színház-történeti Múzeum és Intézet – Budapest, Civil Összefogás Fórum, Sárospataki Népfőiskolai Egyesület, A Művelődés Háza és Könyvtára – Sárospatak, Határon Túli Magyarorsággért Alapítvány – Pécs, Csemadok (Felvidék), a Csemadok Magyar Művelődési Intézete, Vajdasági Magyar Művelődési Intézet, Vajdasági Magyar Kulturális Szövetség, Alsólendvai Magyar Művelődési Intézet (Muravidék), Európa Ház – Kárpátalja, Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai Közössége.

II. KIADVÁNYOK

- *Eseménynaptár 2014.* Kiadta: RMDSZ Főtitkárságának Kulturális Főosztálya, Communitas Alapítvány; az EMKE Országos Elnöksége részt vett az adatgyűjtésben.

- Györkös Mányi Albert festményeivel illusztrált falinaptár.

III. DÍSZOKLEVELEK, OKLEVELEK

Munkájuk elismeréseként, a kistérségekben kiváló közművelő tevékenységet folytató személyeknek 5 oklevelet bocsátottunk ki Kovászna, Maros és Szilágy megyében.

IV. ADMINISZTRATÍV ÜGYEK

A szervezet életében ez a folyamat kettős: egyrészt az egyesület saját belső életének adminisztrációja, másrészt a társszervezetekre (és nem csak) is kiható adminisztráció. Ezért a munkáért az Országos Elnökség részéről elsősorban Ács Zsolt felelt.

IV. 1. Belső adminisztráció

Az Egyesület belső adminisztrációját részben a vagyoni helyzet állandó igazgatása, az intézményi működést biztosító források megszerzése és ezen alapoknak szakszerű és hatékony elköltése, elszámolása jelenti.

IV. 2. Közösségi kihatású adminisztráció

A közösségi kihatású adminisztráció igencsak sokrétű.

Mivel 2013-ban a *Nemzeti Jelentőségű Intézmények* támogatási programja keretén belül nem kaptunk annyi támogatást, hogy folytatni tudjuk a Magyar Házak működését biztosító részbeni támogatások lebonyolítását (az alapok fogadása, banki úton történő szétosztása, az elszámolások összesítése és Miniszterelnöki Hivatalba, ill. a BGA-hoz való továbbítása), ezért sajnos egy feladattal kevesebbet tudtunk teljesíteni a tavalyi esztendőben.

Az EMKE elnöke révén részt vettünk a *Communitas Alapítvány* művelődési szaktestületének döntéshozatalában.

Kapcsolatépítésre törekszünk a különböző társszervezeteink között, valamint a társszervezetek és külföldi partnerintézményeink között.

V. MÉDIAPARTNEREK

Munkánkat támogatta: a Szabadság valamint Krónika napilapok, az Erdélyi Napló, az Agnus Rádió, a Kolozsvári Rádió magyar adása, a Paprika Rádió, a Kolozsvári TV magyar adása, az Erdélyi Magyar Televízió, a Bukaresti TV magyar adása valamint a hirhatar.ro, transindex.ro, maszol.ro, erdely.ma, nemtv.ro, rendezvénynaptár.ro hírportálok.

Az EMKE programjait ugyanakkor különféle levelezési listákon és közösségi portálokon is ismertettük. A Györkös Mátyás Emlékháznak valamint az ott zajló borismereti sorozatnak szintén külön-külön levelező listája van, amely által a szimpatizánsok tudomást szereznek az intézményben sorra kerülő rendezvényekről.

A Kolozsvári Rádió magyar adásával kötött szerződésünk értelmében a Györkös Mátyás Emlékházban zajló *Nyitott szemmel* című beszélgető est hanganyagát rögzítik, később pedig sugározzák.

VI. ANYAGI FORRÁSOK

Az Egyesület alapműködését az RMDSZ Főtitkársága biztosította. Az idei, 2014-es esztendőre is már megkötöttük a támogatási szerződést.

Működésünket a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium (KIM) is támogatta a Nemzeti Jelentőségű Intézmények finanszírozási programja keretében a Bethlen Gábor Alapon keresztül. Ez utóbbi alapról történt 2012-ben a Magyar Házak működésének részbeni támogatása is, mely támogatás a lecsökkentett összeg miatt 2013-ban elmaradt. Élünk azzal a reménnyel, hogy 2014-ben ismét az elsődlegesen megkötött szerződésben foglalt összeget kapjuk, miáltal folytatódhat a Magyar Házak működési költségeinek rész támogatása. Megjegyezzük, hogy a KIM-től kapott 2013. évi normatív támogatással a Bethlen Gábor Alapnak már elszámoltunk, várjuk elszámolásunk elfogadását.

Programjainkat pályázati úton támogatta a Communitas Alapítvány, valamint Bethlen Gábor Alap központi és regionális irodája. Programjaink támogatója volt még a Sárospataki Népfőiskolai Egyesület valamint a sárospataki Művelődés Háza és Könyvtára is.

Feltételezhetően az elnökváltás miatt a tavalyi esztendőben kevés cégtől és magánszemélytől kaptunk támogatást, említésre méltó Seprődi József dicsőszentmártoni borász támogatása.

VII. VAGYONI HELYZET

VII. 1. Ingatlanok

Az EMKE Országos Elnökségének törzsvagyonát az ingatlanjai képezik.

2013 folyamán sor került ingatlanjaink – törvény szerinti – felértékelésére, ami nem kis tehertétel költségvetésünkben. Szerencsére a koncesszionált, illetve haszonélvezetre átadott ingatlanok felértékelésének költségeit a használó intézmények állták, az EMKE elnökségének csak a Szabédi és a Györkös Mányi emlékházak felértékelésére kellett pénzt fordítani.

Szintén tavaly lehetőség nyílt Sütő András szülőházának megvételére, és egy emlékház létrehozására. Ennek érdekében az EMKE közadakozást indított el, melyre jelentős összeg gyűlt össze, de nem elengedő a ház megvételéhez, így az RMDSZ-hez fordultunk segítségért, a vételár kipótolásának érdekében. Az adásvételi szerződést október végén sikerült aláírunk. Az ingatlan vételi árából az egyenes ágú örökösök (dr. Sütő András és Cselényiné Sütő Ágnes) felajánlották saját részüket, amellyel sikerült – első lépésként – felújítani a ház tetőzetét. Az emlékházba már bekerültek a jeles író egyes személyes tárgyai, könyvtárának néhány példánya. A felújítás folytatásához pályázatot nyújtottunk be a Bethlen Gábor pályázatkezelő alaphoz, de szeretnénk folytatni a szervezett gyűjtést is.

Györkös Mányi Albert Emlékház – Kolozsvár: az alapdokumentumok szerint ez az EMKE hivatalos székhelye; az Emlékház egyben székhelyül szolgál még a Romániai Magyar Dalosszövetségnek, a Romániai Magyar Zenetársaságnak és a Kőváry László Honismereti Körnek is. Itt van a székhelye a 2012 januárjában bejegyzett, az Emlékház munkáját támogatni hivatott Györkös Mányi Albert Emlékház Egyesületnek is.

Szabédi László Emlékház – Kolozsvár: itt működik az EMKE Országos Elnökségének irodája, az írói hagyatéki könyvtár és kéziratár, valamint a Szabédi-emlékszoba. Az Emlékház székhelyül szolgál a Romániai Magyar Népfőiskolai Társaság, a Közép-Erdélyi Magyar Művelődési Intézet valamint a Kolozsvár Társaság számára is.

Dési EMKE-ház: jelenleg még mindig belső átalakítási munkálatok folynak. 2012 januárjában koncesszionáltuk 2022. december 31-ig a Dési Civil Műhely (Asociația Civilă a Maghiarilor Dejeni) részére.

Szilágysomlyói EMKE-ház: koncesszionálva van a Szilágysomlyó és vidéke EMKE-egyesület részére.

Bákói csángó központ: a Moldvai Csángómagyarok Szövetségének székhelye; 2009-ben újabb öt évvel meghosszabbítottuk a koncessziót, ami 2014. december 31-én jár le.

Pusztinai Magyar Ház: 2012-ben koncesszionálási szerződést kötöttünk az épületet fenntartó csíkszeredai székhelyű Pusztinai Házért Egyesülettel, ami 2014. december 31-én jár le.

Sütő András emlékház: 2013. október végén került megvásárlásra. Jelenlegi feladataink: az ingatlan felújításának folytatása, az emlékház berendezése.

Színészlakások: Kolozsváron 4, Szatmárnémetiben 3 színészlakásunk van. Nagyváradi színészlakásunkat adományozás útján a Szigligeti Alapítványnak engedték át, akik vállalták, hogy

egy további ingatlancsere folytán Szigligeti Ede szülőházában tartják fenn továbbra is a színészlakást egy Szigligeti-emlékszoba létrehozása mellett. A többi lakás haszonélvezetre van kiadva, adóik rendezettek. Megjegyezzük, hogy a színészlakásokat a benne lakók tartják fenn közösen a színházak mellett működő egyesületekkel, de egyre nagyobb gondot okoznak az Országos Elnökségnek, ugyanis olyan költségekre, mint az épületek szigetelése vagy éppen az egyéni hőközpont beszerelése (mert az épületben a lakások rendre leválnak a távfűtésről) a tulajdonosnak kellene áldoznia, az EMKE-nek pedig erre nincs anyagi fedezete.

VII. 2. Infrastruktúra-bővítés

A Györkös Mányi Albert Emlékházban – ahol rendezvényeink zöme zajlik – nagy szükség lenne egy légkondicionáló beszerelésére. Sajnos a BGA-hoz erre benyújtott pályázatunkat kerethiány miatt elutasították. Szeretnénk megpályázni ugyanakkor egy korszerű kézirat-, folyóirat- és könyvdigitalizáló berendezést.

VIII. MUNKATÁRSÁK

VIII. 1. Fizetett állandó alkalmazottak

Az eltelt közgyűlés óta az EMKE Országos Elnökségének az elnöki munkakörön kívül állandó fizetéses alkalmazottja volt Kós Katalin, a Györkös Mányi Albert Emlékház vezetője, Ács Zsolt, az Országos Elnökség irodavezetője és Vincze László szakreferens. Megjegyezzük, hogy dr. Bartha Katalin Ágnes gyermeknevelési szabadságról tért vissza 2012. május 1-től, ám 2013. január 1-től ismét szülési, majd gyereknevelési szabadságra távozott.

VIII. 2. Fizetett bedolgozók

Állandó bedolgozói munkakörben tevékenykedett Katona Réka könyvelő.

VIII. 3. Önkéntesek

Lásd a Györkös Mányi Albert Emlékház beszámolójában. Megjegyezzük, hogy az elvégzendő munkák és feladatok mennyiségéhez képest az állandó alkalmazottak száma nagyon kevés.

IX. AZ EMKE VEZETŐSÉGE

Tiszteletbeli elnök: Dávid Gyula.

Országos elnökség

Elnök: Dáné Tibor Kálmán (2013. június 30-ig), Széman Péter (megbízott elnök 2013. július elsejétől, megválasztott elnök 2013. október 26-tól).

Régiós alelnökök: Matekovits Mária (Arad, Bánság), Dr. Széman Péter (Szilágysomlyó, Partium), majd helyette Muzsnay Árpád (Szatmárnémeti, Partium), Dr. Ábrám Zoltán (Marosvásárhely, Közép-Erdély).

Társadalomszervező alelnök: Szép Gyula.

Főtanácsos: Kötő József.

Elnökségi tagok: Házy Bakó Eszter (Brassó), Guttman Mihály (Kolozsvár), Beder Tibor (Csíkszereda), Muzsnay Árpád (Szatmárnémeti), Imreh Marton István (Sepsiszentgyörgy), Ferencz Angéla (Csíkszereda). A rendkívüli közgyűlés az elhunyt Guttman Mihály helyett Tóth Guttman Emesét választotta elnökségi tagnak.

2014. április havában

ERDÉLYI MAGYAR KÖZMŰVELŐDÉSI EGYESÜLET ARAD MEGYEI SZERVEZET

Arad, Episcopiei (Püspökség) utca 32., tel. 0257 280438, e-mail: matekovits@arad.astral.ro

Alelnöki beszámoló

Az elmúlt esztendő sem kényeztetett el bennünket, a művelődés szervezőit pénzügyi szempontból. De már megtanultuk, hogy honnan lehet támogatásokat szerezni, milyen partnerekkel érdemes, avagy kikkel nem érdemes együtt dolgozni.

Arad és Arad megye, de a Partiumban található többi megyék esetében is, a legstabilabb anyagi támogató a Városi Polgármesteri Hivatal, a Megyei Tanács és a Kulturális Központ. Ezért rendszerint a magyar civil szervezetek összefognak a rendezvények megszervezésére még akkor is, ha a pályázó csak az egyik szervezet. De a „fogyasztók” a szórványban ugyanazok (a személyek vagy csoportok), ezért nem egymás ellen, egymás megkerülésével szervezkedünk, hanem egymás mellett, sokszor együtt. Arad megyében az elmúlt időszakban a legtöbb közös rendezvényünk a Romániai Magyar Pedagógusok Szövetségének Arad megyei szervezetével, az aradi Kölcsey Egyesülettel és a Tóth Árpád Irodalmi Körrel volt. Az esetek többségében (március 15, október 6, Aradi Magyar Napok, magyar majális) az RMDSZ volt a főszervező.

Egyik legnagyobb tömeget vonzó rendezvény a farsangi EMKE-bál, amelyen idén is 800-an vettek részt, de sokan megharagudtak, mert nem jutott jegy. A meghívott Aradszky László jó hangulatot teremtett, sok volt a támogató, így a tombolák révén a belépő ára szinte szimbolikus volt. Az est egyik főszervezője Khell Levente megyei EMKE alelnök volt.

Talán a legsikeresebb rendezvény – a Kölcsey Egyesület égisze alatt, de az EMKE hathatós támogatásával – az adventi kórustalálkozó volt a minorita templomban. Öt kórus mutatkozott be, meghívott orgonista dr. Garai Zsolt, aradi származású Nagyváradon élő zenész volt, szólót énekelt Duffner Melinda, a kolozsvári Filharmónia szólistája. Szervezetünk egyik szponzora révén kivetítővel nagy képernyőn lehetett követni a templom kórusán történeteket, ami nagyban hozzájárult a rendezvény sikeréhez. Erre az alkalomra jelent meg a *Kórusaink I.* könyvecske, amelyben az aradi kötődésű Guttman Mihályra emlékeztünk és 5 kórus fényképes történetét mutatják be a szerzők.

A magyar kultúra napján Kölcsey díjban részesült Sándor István műépítész (post mortem) és Horváth Tünde nyugalmazott karnagy, aki néhány éve EMKE díjat is kapott. Laudációját Matekovits Mihály tartotta.

A borosjenei EMKE fiókszervezet rendszeresen megrendezi május első vasárnapján a *Horváth Béla szavalóversenyt*. Ezen elsősorban azok a tanulók mutatkoznak be szavalatokkal, akik fakultatív módon tanulnak magyar nyelvet az iskolában. A rendezvényt állandóan támogatja a megyei szervezet is.

Az aradi Tóth Árpád Irodalmi Kör immár közel hat évtizedes múltra tekint vissza. Kitaró munkájáért a megyei szervezet tavaly kis EMKE-díjjal tüntette ki annak elnökét. A körben helyi írók, költők olvasnak fel, de megemlékeznek minden jelentős irodalmi évfordulóról is. Idén februárban a megyei EMKE elnöke, Matekovits Mária férjével együtt tartott előadást *Matematika a természetben és az irodalomban* címmel, ami rendhagyónak számított a megszokottakhoz képest.

Két EMKE-vezető könyvét mutatták be az elmúlt évben: a Magyar Pedagógusok Napján Matekovits Mária *Múltbeli egypercesek* című visszaemlékezéseit, a Kölcsey Egyesületnek az aradi minoriták tiszteletére rendezett napon pedig Matekovits Mihály és Ujj János könyvét *Minoriták Aradon* címmel.

Az EMKE támogatja a *Nyugati Jelen – Kovách Géza baráti társaság* összejövetelét, amely az aradi magyarok keddi játék-beszélgetés-émlékezés délutánja.

Rendszeresen látogatjuk és támogatjuk az Aradi Kamaraszínház előadásait, a Nyugati Jelen által működtetett Aradi Magyar Színház előadásait, a nagyváradi MM Bábszínház/Pódium Arad megyei turnéit, a Kölcsey délutánokat és a diákszínpad előadásait. Az aradi román színház (Ioan Slavici) és a Pécsi Nemzeti Színház évi 2-2 kölcsönös előadását románról magyarra, illetve magyarról románra fordítjuk, hogy a kivetített szöveget a vendéglátó ország hivatalos nyelvén is követhessék. A gyulai Kolbászfesztiválon aradi és temesvári szervezett csoport is részt vett.

Említésre méltó az Ormos Zsigmond Napok rendezvénysorozat Temesváron, amelynek része volt az Ormos emléktábla megkoszorúzása születési helyén, Pécskán, a katolikus templom falán.

Az EMKE-szervezet jelen van sok helyen, a szórványban leginkább társszervezőként. Ugyanakkor díjakkal támogatjuk a tanulók versenyeit (szavalóversenyek, matematika vagy sport rendezvények). Egyre több idős magyar ember, akiknek leszármazottai külföldön vannak, hagyja végrendeletileg vagy még életében ajándékként magyar könyveit az EMKE-szervezetre. Mivel az iskolák könyvtárai telítettek, az aradi EMKE könyvtár, helység hiányában, csak raktár, ezeket a könyveket könyvbörzén ajánljuk fel jogi és fizikai személyeknek. A jó állapotban levő köteteket az iskolák jutalomkönyvnek, osztálykönyvtárnak viszik el, s ilyenkor örvendünk, hogy feltételezhetően jó kezekbe kerülnek.

Terveink között szerepel, hogy az aradi Minorita Kultúrházat a Kölcsey Egyesület vegye használatba ötven évre – a tulajdonos megtartásával -, hogy biztosíthassuk távlatban is a termék és a kapcsolódó helységek magyar felügyeletét és használatát. Ez ügyben a Rend miskolci vezetőségével már elvi megállapodás született, ezután készül az írásbeli szerződés.

A magyar keresztelések és temetések arányait vizsgálva Aradon és a megyében, sajnos (rohamosan) fogyunk. A határtól alig pár kilométerre, teljesen szabad átjárás mellett egyre kevesebben vagyunk. Nem minket „fogyasztanak”, mi csökkenünk létszámban.

Arad, 2014 márciusa

Matekovits Mária

alelnök

BESZÁMOLÓ

EMKE – Közép-Erdély régió

Huszonegy éve a fekete március napjait szenvedtük el Marosvásárhelyen, és azóta eltelt egy emberöltő. Az elmúlt hét autonómiatüntetéssel kezdődött és nemzeti ünnepünk többszínű megünneplésével ért véget. Eközben az 1991-ben újjáalakult EMKE és annak területi, megyei, helyi szervezetei sokszínű és eseményekben mérve rendkívül gazdag tevékenységet folytattak. Az elmúlt esztendő is erről tanúskodik.

Legújabb korában az EMKE számtalan helyi, országos és nemzetközi kitekintésű rendezvényt szervezett, szakmai testületeket hozott létre, Magyar Házakat és emlékházakat alapított, kiadványokat jelentetett meg, emlékjeleket hagyott, partnerséget és támogató szerepet vállalt. Nyugodt lelkiismerettel elmondhatjuk, hogy tevékenységeink során a magyar identitás és az erdélyiség megőrzését, az egyetemes kulturális értékek előtérbe helyezését, a műveltség közkinccsé tételének gondolatát tartjuk szem előtt ma is.

A közművelődési tevékenység az EMKE Belső-Erdély régiójához tartozó Maros, Beszterce-Naszód és Szeben megyékben igen jelentős számú egyesület, csoportosulás, közösség keretén belül önállóan szerveződik. Összességében szerteágazó, eredményekben gazdag kulturális élet tapasztalható, kiemelt hangsúllyal az eddigi kulturális hagyományokat folytató településeken.

Mindenekelőtt méltatni szeretném mindazok áldozatkész munkáját, akik az identitásmegőrzés, hagyományápolás, kultúrateremtés, közösségépítés sokszor nehéz és fárasztó, ugyanakkor sajátos sikerélményeket nyújtó, léleképítő, katartikus útján járnak. Nélkülük nem kerülhetne sor az alábbi tevékenységek említésére. Ráadásul mindaz, ami itt konkrétan megemléztetik, csupán a jéghegy csúcsa.

Beszterce-Naszód megyében kiemelt a tevékenysége az EMKE Besztercei szervezetének, amely a Magyar Házban lezajló kulturális események előmozdítója. Hagyományos találkozók és megemlékezések, tanév végi csúcsrendezvény, kiállítások és különböző témájú összejövetelek jelzik a program sokszínűségét. Feltétlenül említésre méltó továbbá a hagyományos mezősegi néptánc-találkozót szervező vicei, a Lármafa Találkozóknak évről évre otthont nyújtó cegőtelki közösségeknek, Bethlen, Magyardecse és más települések civil és egyházi szerveződéseinek a ténykedése.

Szeben megyében, Nagyszebenben két síkon zajlik a közművelődési élet. A nagyszebeni magyarok történelmi hagyományokkal rendelkező polgári egylete évről évre megemlékezik ünnepeinkről, újságot és helytörténeti könyveket ad ki, kiállításokat, különböző témájú összejöveteleket szervez. Mellette az évtizedes fennállása során messze földre elterjedt híru HÍD – Szebeni Magyarok Egyesülete színvonalas hagyományteremtő rendezvények és új kezdeményezések lebonyolítója, és egyúttal a Nagyszebeni Magyar Kulturális Irodát is működteti. Az általa szervezett rendhagyó kulturális események közül kiemelkedik az országos jellegűvé terebélyesedő Ars Hungarica fesztivál, a hasonló módon sikeresnek bizonyuló Hungarikum Hétvége, a nagyszebeni magyar filmhét, a hagyományos megemlékezés a Magyar Kultúra Napjára, szüreti bál, karácsonyi koncert stb. A fenti egyesületek kultúrateremtő munkáját kiegészítik az egyházak, a pedagógustársadalom mind Nagyszebenben és környékén, mind Szászmedgyes magyar közössége vonzáskörzetében.

Maros megyében a magyarság létszáma meghaladja a kétszázezer főt, és az utóbbi két évtizedben bekövetkező rendkívüli mértékű népességfogyás ellenére, napjainkban Erdélyben a legtöbb magyar Marosvásárhelyen él egy településen. Akár természetesnek is mondható tehát, hogy igen szerteágazó és gazdag a civil szervezetek, amatőr intézmények, egyházi és iskolai közösségek által fenntartott közművelődési élet. A megye szinte minden olyan településén, ahol számottevő a magyarság létszáma, hagyományos és időszakos kultúresemények kerülnek megrendezésre. A

legjelentősebb közművelődési események házigazdái, a leggazdagabb tevékenységet kifejtő kulturális egyesületek helyszínei a megye városai és egyben vidéki közösségei is: Marosvásárhely, Szováta, Dicsőszentmárton, Marosludas, Szászrégen, Segesvár, Nyárádszereda, Jobbágyfalva, Erdőszentgyörgy, Fehéregyháza, Holtmaros, Mezőpanit, Szabéd és a többi.

A **Belső-Erdély régióban** zajló közművelődési tevékenységek fontos előmozdítója az EMKE Maros megyei szervezete, amely a magyar kultúra szervezésének és terjesztésének az elősegítője. Megyénk sokágú és eleven közművelődési tevékenységének a legjelentősebb keretei kétségtelenül a különböző helyi művelődési egyesületek, társaságok, egyletek. A tevékenységek leginkább hagyományoszerűen zajlanak (megemlékezések, városnapok, tavaszi fesztivál), vagy szorosan kapcsolódnak nemzeti ünnepeinkhez, kulturális-közművelődési évfordulókhoz.

Idén is megemlékeztünk a Magyar Kultúra Napjáról, amelynek megszervezését, megünneplését elsőként kezdeményeztük a megyében pontosan egy évtizeddel ezelőtt. Januárban Ábrám Zoltán: Nyitott ablak a világra c. fényképkiállítására került sor Szászrégenben a DIO-Házban, majd Segesváron a Gaudeamus Ház dísztermében január 22-én, amikor is a fotókiállítást művelődési vetélkedővel kötötték össze a szervezők, melyen a segesvári Mircea Eliade Főgimnázium magyar tagozatának diákjai vettek részt.

Örömmre szolgál, hogy egyre több szervezet, a marosvásárhelyi civil szféra és a sajtó összefogásával és kezdeményezésére egyre több helyszínen emlékeznek meg a magyar kultúra napjáról, nemcsak Marosvásárhelyen, hanem Maros megye számos helyszínén és szerte az országban. Mindez biztosítéka annak, hogy „jó kedvvel, bőséggel” nézzünk az új esztendő elé.

Köztudott, hogy 2008-tól az Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület az Országos Elnökség határozata alapján április 12-ét a Közművelődés Napjává nyilvánította. Azóta minden évben ünnepi összejövetel keretében emlékezünk meg az Erdélyi Magyar Közművelődés Napjáról. Idén az EMKE Országos Elnöksége nevében kiállított EMKE-okleveleket Demeter József szászrégeni lelkésznek és Farkas Miklós segesvári tanárnak adjuk át, továbbá Mezei Ildikónak és általa a Mustármag közösségnek, de az elismerés a sikeres vallásos zeneművek sorában a Márton Áron életét bemutató előadás résztvevőinek is szól.

Díjaztuk továbbá a tavalyi évben Both Gyulát, a 60 éve alakult marosvásárhelyi Marx József fotóklub elnökét, valamint Gagyi Zoltán tanárt a dicsőszentmártoni és környékbeli közművelődési életben való részvételéért. Minden díjazott, kultúrát pártoló és szervező tevékenységére méltán érvényes az EMKE közismert jelszava: „Ki a köznek él, annak élni érdemes”.

Az 1991 óta évente több településen megrendezett Gyöngykoszorú néptánc, népzene, népviselet és népdal-találkozók, a Gyöngykoszorú-mozgalom keretében 2013-ban újabb öt összejövetelre került sor. A Maros Művészegyüttessel együttműködve újból megszerveztük decemberben a marosvásárhelyi „karácsonyi” Gyöngykoszorú-találkozót, amelyen a megye legaktívabb együtteseinek kaptak fellépési lehetőséget.

Külön említésre szorul még a 2003-ban beindított kezdeményezésünk, hiszen azóta minden év januárjának derekán megemlékezünk a Don-kanyari áldozatokra. Ráadásul harmadik éve a doni emlékműnél megszervezett megemlékezést doni hagyományörző emléktúra megtartásával bővítettük, amit idén is folytattunk. Tavalyelőtt Backamadaras, tavaly Csíkfalva, idén pedig Nyárádszereda volt a gyalogtúra végpontja, ahol a helyi közösség vendégszeretetét, önkormányzati, egyházi és civil szervezeti támogatását élvezve újabb megemlékezéseket tartottunk. A katonai egyenruhát és huszáröltözetet magára öltő lelkes csapat felelevenítette a korabeli hangulatot.

Az EMKE Maros megyei szervezete által a tavalyi év során megszervezett főbb események közé sorolható a fentiekén kívül a hagyományos újévi megemlékezés a marosvásárhelyi Petőfi-szobornál, farsangi szokások ápolása, népdaléneklési verseny gyermekeknek, a Marosvásárhelyi Napok EMKE-rendezvényei (hagyományos magyarnóta est, valamint Nagy Miklós Kund és Kelemen Ferenc újságírók köszöntése), néptánc-tábor, citerások hagyományossá vált találkozója stb. A citerázni és furulyázni óhajtó gyermekek, fiatalok számára indított képzés eredményesnek

bizonyult, a belőlük létrehozott Fagyöngy együttes egyre gazdagítja fellépései számát. Nem utolsósorban az elmúlt esztendőben is hozzájárultunk ismeretterjesztő előadások, kiállítások, könyvbemutatók, gyermekeknek szánt vetélkedők megszervezéséhez, továbbá számos kulturális eseményen képviseltük az EMKE-t.

Fontos megemlítenem azt is, hogy lehetőséget nyújtunk az Erdélyi Kárpát Egyesület Maros megyei szervezetének, hogy hetente székhelyünkön tartsa meg találkozóit. A jó együttműködés a történelmi gyökerekből is fakad.

A beszámolómban felsorolt megvalósításokért, az eredményekért ismételten köszönetet mondok mindazoknak, akik nélkül nem valósulhattak volna meg.

Dr. Ábrám Zoltán

az EMKE Maros megyei elnöke, országos területi alelnöke

Marosvásárhely, 2014. március 20.

Beszámoló a Báthory István Alapítvány 2013-as tevékenységéről

A 2013-as esztendő első tevékenységei – ugyanúgy, mint előző évben – az Alapítvány gyermekeknek és ifjúságnak szóló programokat szervező csoportjának, a Játékkuckónak, valamint a Szederinda citeracsoporthoz tartozó rendezvényei. Január 26-án került megrendezésre az *Őszirózsa* elnevezésű, I–VIII osztályos diákok számára kiírt népdalvetélkedő, amely immár a tizedik ilyen jellegű rendezvénye az alapítvány ifjúsági csoportjának. Február 21-én ifjúsági csoportunk farsanggal kapcsolatos népszokásokat, hagyományokat elevenített fel egy farsangi felvonulással fűszerezve, melyet közösen rendeztek a Báthory István Magyar Tannyelvű Általános Iskolával. Az idei esztendőben segítségünkre volt a Folker együttes, mely Kecskerágók címmel székelyföldi farsangi szokásokat mutatott be.

Szederinda citeracsapatunk részt vett a március 15-én az EMKE-vel és az RMDSZ-el közösen szervezett ünnepségen, majd március 17-én a Tasnádon szervezett ünnepi megemlékezésen. Március 22-én, a kolozsvári Györkös Mátyás emlékházban, Széman Rózsa tojásfestő kiállítására került sor a JelesNapTár programsorozat keretében. Szintén a Szederinda kísérte el Gáspár Attila karnagyát, zenetanárt, könyvbemutatójára Kolozsvárra, az Apáczai líceumba.

Április 2-án került sor a hetedik alkalommal megrendezett, általános iskolások számára kiírt kistérségi *József Attila szavalóversenyre*, melyen több mint nyolcvan versenyző vett részt. Április 5-6-án, hosszú utazás után, a Szederinda citeracsapat részt vett a Romániai Magyar Dalosszövetség által rendezett, VI. Ifjúsági Gyermekkeri Találkozón, Sepsiszentgyörgyön.

A 15 éve működő anyanyelvi könyvtárunk, a **Báthory István Könyvtár Napját** május 10-én tartottuk meg. Vendégünk volt a Mentor könyvkiadó, amelyet Káli Király István főszerkesztő és Spielmann-Sebestyén Mihály író képviselt. Már déli 12 órakor könyvvásárral kezdtünk a diákok számára, majd délután került sor a könyvbemutatókra. A könyvtárnapot képzőművészeti tárlat megnyitásával tettük még ünnepélyesebbé, festményeit hozta el közénk Szabó Attila zilahi képzőművész. A program keretében adtuk át neki a **Kiváló közművelő** EMKE-díszoklevelet. Másnap a program eljutott Szilágycsehbe, ahol a könyvvásárt a Tövishát Társasággal közösen szerveztük. Május 11-én Szilágysomlyón került sor a X., évfordulós Szilágyságtudatás napjára, melyet legelőször is Szilágysomlyó szervezett, közös rendezvényként az EME Szilágysomlyói és Zilahi Fiókszervezeteivel.

Május 26-án az alapítvány által kezdeményezett kórustalálkozók sorában a 11. rendezvényhez értünk, melyre Sarmaságon került sor. A Református Esperesi Hivatallal közösen szervezett rendezvényen 14 kórus és a Szederinda citeracsapat vett részt.

Június 8-án citeraegyüttesünk meghívott volt a *Szatmári családi hétvégére*, majd ugyanezen hónap 15-én a *Szilágynagyfalui falunapokra*. Június 22–28 között az alapítvány szervezésében a Szederinda citeracsapat és az *Őszirózsa* népdalvetélkedő nyertesei jutalomtáborozáson vettek részt Válaszúton. Június 29-én a Szederinda fellépett a Tordaszentlászlói Kórustalálkozón.

Augusztus folyamán sok fellépés gazdag programon vett részt a Szederinda citeracsapat. Másodikán a szódemeteri Kölcsey találkozón, 4-én Bánffyhunyadon, 5-11-e között a Kalotaszentkirályi néptánc-táborban. 16-22-e között többször fellépett a *Vendégségben Magyarországon* elnevezésű, külföldi magyaroknak szervezett programokon Budapesten, Gödöllőn, Székesfehérváron, majd 22-25-e között alapítványunk Tiszaföldváron szervezett citeratábor. Hazatérve, 31-én a szilágycsehi *Tövisháti Napokon* citerázott a csapat.

Szeptember 1-én citeracsapatunk fellépett Koltón, az ottani Petőfi megemlékezésen, majd 7-én Mákófalván, a *Kalotaszegi csillagok* programján. Szeptember 27-29 között került megrendezésre a *XXI. Báthory Napok* Szilágysomlyón, majd ennek pedagógus-továbbképzőjét tartottuk közösen az RMDSZ-el Kolozsváron, október 19-én

Október 6-án – mint minden évben – a Szilágysomlyói EMKE-vel, a történelmi egyházakkal közösen emlékeztünk meg az aradi vértanúkról.

Október 25-én az alapítvány jótekonysági bált szervezett, amelynek díszvendége Kelemen Hunor RMDSZ elnök volt, aki a bál előtt megnyitotta Csók Zsolt fotóművész kiállítását.

December 7-én Adventi csere-berére került sor a Játékkuckó keretében. December 14-én a Szederinda citeracsapat betlehemes játékot adott elő Kolozsváron, az Életfa Egyesületnél.

Állandó tevékenységek:

- minden pénteken citeraoktatás kezdő és haladó csoportoknak
- minden hónap első szerdán kézműves tevékenység, hagyomány-felelevenítés, játszóház

Dr. Széman Péter

Szilágysomlyó, 2014. február

Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület Zilah

Societatea Maghiară Culturală din Transilvania Zalău

Székhelye: 450031 Zilah, 22.Decembrie 1989 utca, 55. szám./ Adresa: Zalău, str. 22. Decembrie 1989, nr. 55.

Tel.: 0260 632953; 0751280099, E-mail: emke.zilah@yahoo.ro

Adószám / COD FISCAL: 15664767

BESZÁMOLÓ

a zilahi EMKE 2013-ban végzett tevékenységéről

2013-ban, a nehéz anyagi lehetőségek dacára, sikerült megszervezni és megtartani a munkatervben feltüntetett eseményeket. Igény esetén más műsorokkal is gyarapítottuk az EMKE tevékenységét.

Bevett szokássá vált, hogy az évet irodalmi esttel kezdjük, Petőfi Sándorra emlékezve. Szilágyi Sándor előadása a költő születésétől iskolai bevégzéséig tartó időszakot ölelte fel, amit néhány versének felolvasása és a megzenésített műveinek közös eléneklése követett.

A Magyar Kultúra Napján előadást tartottunk a tájainkon született Kölcsey Ferencről, a Himnusz szerzőjéről.

Az irodalmi estek kiemelkedő eseménye volt dr. Kozma Dezső nyugalmazott egyetemi professzor *Gárdonyi Géza és kora* című előadása. A hallgatóság érdeklődését bizonyítja az előadás befejezte után feltett számtalan sok kérdés is, amire az előadó örömmel válaszolt.

A történelmi témájú események közül megemlíteném: *Mátyást 555 éve választották Magyarország királyává* című előadást, amit Lóga Zsolt történelemtanár tartott gazdag vetített képanyag kíséretében. Ugyancsak évfordulókhöz kapcsolódnak a László László tanár előadásai: *Bethlen Gábor 400 éve lett Erdély fejedelme avagy Erdély aranykorának kezdete*, és *A Református Kollégiumtól (1646) a Szilvania Főgimnáziumig* című, vetítéssel kísért expozék. *Hősök emlékezete* cím alatt idéztük fel 1849. október 6. tragikus eseményeit és az első megemlékezés (1850) külföldi történéseit. Az előadást Lakóné Hegyi Éva tartotta, majd az eseményeknek megfelelő témájú versek hangzottak el.

A nemzeti ünnepek alkalmával az EMKE-rendezvények résztvevői közösen vettek részt és koszorúztak az egyházak és RMDSZ által szervezett programokon. A Zilahon megrendezett Magyar Napok alkalmával pedig mind a szervezésben, mind a programok lebonyolításában igyekeztünk a vállalt feladatainknak eleget tenni.

A Szilágyság tájjellegéből fakadóan, évszázadokra visszamenően ismertek voltak borai. Erről a témáról Fejér László újságíró *Borban a kultúra – kulturában a bor* című, gazdagon dokumentált előadása nyújtott új ismereteket a hallgatóságnak.

A művészettörténeti szempontból is kevésbé feldolgozott és népszerűsített évszázados értékeink bemutatását szolgálta az *Egyházművészet a XVII.–XVIII. században* című színes fotókiállítás. A fényképeket a zilahi és szilágysomlyói egyházmegyékhez tartozó református egyházközösségek évszázadokon át féltve őrzött kegyzereit, ónból és ezüsből készült boroskannáit, poharait, kelyheket és tányérjait valamint a színes selyemmel, arany-, ezüst skófiával hímzett úríhímzéses textíliáit, úrasztali terítőit mutatták be. A kiállítás szakmai ismertetői dr. Bajusz István és Lakóné Hegyi Éva voltak. A kiállítást nem csak a zilahi magyar tagozatos diákcsoporthoz tekintették meg, hanem számos magánszemély és külföldi kirándulócsoporthoz is.

Közösségi együttlétre adott alkalmat húshagyókedd, amikor Csiszár Zsuzsa előadásában ennek a napnak néprajzi szempontból rendkívül gazdag és évszázadokra visszamenő szokásait elevenítette fel, beleszőve a szilágyságiakat is.

Nők napján a bográcsos finom illata, a megterített asztal és a férfiak virágai fogadták az ünnepeket. Nem volt ez másképp anyák napján sem, amikor Csiszár Zsuzsa vetítéssel, zenével kísért előadásában a végtelen anyai szeretetet emelte ki.

A román nemzeti többség és a zilahi magyar kisebbség kulturális közeledését szolgálta a *Fadrusz János 110 éve halt meg* című román nyelvű rendezvény, annak kapcsán, hogy Zilahon valaha két Fadrusz mű állott: a Wesselényi szobor és az 1968-ban tönkretett Turul emlékmű. Fadrusz és a város kapcsolatáról László László tanár, a Turul állításának, majd tönkretételének történetét Lakóné Hegyi Éva ismertette az EMKE képviselőjében. Az esemény keretét a városról készült XIX. század végi XX. század eleji képeslapok kiállítása nyújtotta.

A Magvető Egyesület civil szervezet 2013 nyarán is egyhetes ingyenes nyaralást szervezett a hátrányos helyzetben élő zilahi gyerekeknek, aminek a helyszíne ez alkalommal is az EMKE-ház volt. Az egész napos foglalkozásokhoz biztosítottuk a megfelelő körülményeket.

Az EMKE támogatóinak, barátainak igényét próbáltuk teljesíteni a megszokott nyári, honismeretet bővítő kirándulás szervezésével. Ez alkalommal *Petőfi nyomában* cím alatt Zilah, Nagybánya, Koltó, Misztótfalu, Erdőd volt az útirány. Nagybányán a felújított főtér nevezetességeivel ismerkedtünk, a képtárban a város művésztelepének munkáiban gyönyörködhattunk; az ásványtani múzeumban a vidék természeti kincseit ismerhettük meg. Koltón, a Teleki kastély parkjában, a Petőfi szobornál, a híres somfa alatti kőasztalnál írt verseinek idézésével emlékeztünk a költőre, és megnéztük az emlékmúzeumot. Misztótfaluban a nyomdász Kiss Miklós Emlékház gazdag dokumentációs anyagával, a ház nyomdatechnikájával és annak kézzelfogható eredményeivel ismerkedett látogató csoportunk. A restaurált erdődi vár kápolnája újra emlékeztetett Petőfi és Szendrei Júlia esküvőjére. Erdődön meglátogattuk a gótikus stílusban épült katolikus templomot és megálltunk Bakócz Tamás szobra előtt, aki a helység híres szülöttje. Felejthetetlen élménnyel tértünk haza.

Állandó tevékenységeink egyike a nyugdíjas klub működtetése, ahol beszélgetésre, egészségügyi tanácsadásra, születés- és névnapra köszöntésre stb. nyílik lehetőség. A karácsony II. napi összejövételén az *Adok-kapok* program keretében a klubtagok apró figyelmességekkel ajándékozták meg egymást. Az állandó tevékenységekhez sorolhatjuk a különböző korosztályú fiatalok táncoktatását és a könyvtár működtetését is.

Az év folyamán a székháznak mind az állagát, mind a műszaki felszereltségét gyarapítottuk. A Communitas Alapítványtól kapott támogatást a fürdőszoba teljes felújítására fordítottuk. A Bethlen Gábor Alap támogatásából laptopot és vetítőt vásároltunk. Ezen eszközök beszerzése lehetővé teszi az EMKE-ben folyó tevékenységek vonzóvá, színessé tételét. Mindkét támogatóknak köszönettel tartozunk.

Az EMKE kuratóriuma nevében hálánkat fejezem ki minden önkéntes segítőnknek, a programokon résztvevő hallgatóságnak, az RMDSZ és civil szervezetek támogatóinak.

Lakóné Hegyi Éva

elnök

Zilah, 2014. március 21.

PARTIUMI ÉS BÁNSÁGI MŰEMLÉKVÉDŐ ÉS EMLÉKHELY TÁRSASÁG

BESZÁMOLÓ

- **2013. január 9.** - Érmihályfalva, Koszorúzás. Kuthy Lajos emléktáblájának koszorúzása, születésének 200. évfordulója alkalmából. Kuthy Lajos életét Kovács Rozália ismertette. Jelen volt a Határon Túli Magyar Emlékhelyekért Alapítvány küldöttsége is.
- **Február 5.** - Érmihályfalva. Fotókiállítás Dukrét Géza felvételeiből, Emlékművek, emléktáblák Bihar megyében címen, a városi könyvtárban. majd egy összefoglaló tanulmányt olvasott fel, amelyből kiderült, hogy Bihar megye 80 településén 527 magyar emlékhelyet és emlékművet sikerült felmérnie.
- **Március 8-9.** - Részt vettünk Kolozsváron a Kriza János Néprajzi Társaság által szervezett Magyar tájházak Erdélyben című konferencián. Kéri Gáspár ismertette az általa létrehozott gálospetri és szalacsi tájház történetét. Dukrét Géza több mint ötszáz emlékjel fényképét és leírását - Erdély egész területéről - adta át a Nemzeti Kisebbség Kutató Intézetének, egy erdélyi honlap elkészítéséhez.
- **Március 13.** - Berettyóújfalu. Fotókiállítás megnyitása a Nadányi Zoltán Művelődési Központban, Dukrét Géza fényképeiből, Emlékművek, emléktáblák Bihar megyében címen.
- **Március 14.** - Komádi. A Közösségi Ház nagytermében kiállítás nyílt az 1848-1849-es forradalom és szabadságharc emlékére. Dukrét Géza vetített képes előadást tartott a Bihar megyében található 1848-as emlékjelekről, amelyek fényképei a kiállításnak csak egy részét képezték. A tárlatot Sárközi Zoltán tagtársunk nyitotta meg. A tárlatvezetést dr. Dénes Zoltán egyetemi docens, kanonok tagtársunk tartotta.
- **Március 15-17.** - IV. Nemzetközi Konferencia Isaszeg, 1848-49-es szabadságharcról másképpen címen. Társaságunktól 16-an vettünk részt. Előadást tartott Kupán Árpád, Egy méltatlanul elfelejtett honvédtábornok, Kiss Pál emlékezete címen és dr. Vajda Sándor, Nők a szabadságharcban címen.
- **Március 23.** - A Partiumi Honismereti Találkozót az Ady Endre Gimnázium dísztermében tartottuk. Elhangzott hat előadás.
- **Április 21- 28.** - Festum Varadinum: Könyvbemutató az Ady Endre Középiskola díszterében. Péter I. Zoltán: Az újkori Nagyvárad kialakulása című kötetét ismertették, majd másnap Makai Zoltán: Szemelvények Bihar megye és térsége ipartörténetéből című, a Partiumi füzetek 72. kötetét ismertettük.
- **Május 1.** - Borosjenőben rendezték meg a XIX. Horváth Béla szavalóversenyt, amelyet elindításától kezdve dr. Vajda Sándor szervezett és vezetett.
- **Május 15.** - Budapest. Magyar Emlékekért a Világban Közhasznú Egyesület meghívására Dukrét Géza vetített képes előadást tartott a Mátyás-templom plébániai dísztermében, Emlékművek, emléktáblák Bihar megyében címen.
- **Június 26.** - Fotókiállítás a római katolikus püspöki palotában, Szent László öröksége
- Egyházművészet a középkori váradi egyházmegyében. A megnyitót könyvbemutató követett: Voiticsek Ilona és Voiticsek Árpád: Idvezlőgy, kegyelmes Szent László kerály - Alapító királyunk ábrázolásai a Nagyvárad Római Katolikus Egyházmegyében című könyvet mutatták be.

HÍREK, ESEMÉNYEK 2013-BAN

- **Január 1.** - Szatmárnémetin színvonalas Petőfi-születésnap megemlékezést tartottak az István-téri Petőfi-szobornál. A koszorúzást követően a Szatmárhegyi Tóth Borospince boraival koccintottak a jelenlévők. Társaságunkat Fazekas Lóránd képviselte.
- **Január 9.** - Érmihályfalva, Koszorúzás Kuthy Lajos emléktáblájának koszorúzása, születésének 200. évfordulója alkalmából. Beszédet mondott Nyakó József polgármester. Az ünnepség a városi könyvtárban folytatódott. Kuthy Lajos életét Kovács Rozália ismertette. Jelen volt a Határon Túli Magyar Emlékhelyekért Alapítvány küldöttsége is. Révász Gizella elnök javasolta egy emléktábla állítását Nagy Zoltán költő, a város szülöttének tiszteletére. Jelen volt még Voiticsek Árpád és Ilona, Kupán Árpád és Nagy Magda.
- **Január 20.** - A Magyar Kultúra Napja alkalmából Kovács Rozália, Alkotások kategóriában, emléklapot kapott Érmihályfalván.
- **Január 22.** - A Magyar Kultúra Napja alkalmából, a nagyváradi Szigligeti-színház gálaestjén, Dukrét Géza a Magyar Kultúráért Életműdíjat kapott az RMDSZ Bihar Megyei Szervezetétől, a „művelődés területén egy emberöltő alatt kifejtett tevékenységért”. Ugyanakkor Kovács Rozália emléklakettet kapott.
- **Február 5.** - Érmihályfalva. Fotókiállítás Dukrét Géza felvételeiből, Emlékművek, emléktáblák Bihar megyében címen, a városi könyvtárban. Nyakó József köszöntése után Dukrét Géza elsőként a PBMET munkáját ismertette, majd egy összefoglaló tanulmányt olvasott fel, amelyből kiderült, hogy Bihar megye 80 településén 527 magyar emlékhelyet és emlékművet sikerült felmérnie. Jelen volt még Sárközi Zoltán, Kovács Rozália, Szalai Ilona, Bokor Irén, Baricz Nánási Noémi.
- **Február 23.** - Az Erdélyi Kárpát Egyesület '91 Nagyvárad - Bihar tisztújító közgyűlést tartott az Ady Endre Középiskola dísztermében. Dukrét Géza K. Nagy Sándor-díszoklevelet kapott kimagasló honismereti és publicisztikai tevékenységéért.
- **Február 28.** - Küldöttséget fogadtunk Komádiból, a Polgármesteri Hivatal részéről. A megbeszélést a Góbé-csárdában tartottuk. A téma: konferencia és fotókiállítás szervezése 1848-ról, Komádiban, március 14-én. Utána egy sétával bemutattuk a várat, Mihálka Nándor vezetésével. Jelen volt még dr. Dénes Zoltán és Sárközi Zoltán
 - Bara Csaba díszoklevelet kapott a Szatmár Megyei Tanácstól és a Megyei Könyvtártól a kulturális értékek fejlesztéséért és védelméért.
- **Március 7.** - Békéscsabáról, az SZVT Kutatási és Fejlesztési Központ Dél-alföldi Szervezete részéről küldöttség járt Váradon: dr. Kincses László elnök és dr. Andrassy Gyula személyében. Együttműködési Szándéknyilatkozatot írtunk alá egy közös pályázathoz.
- **Március 8-9.** - Részt vettünk Kolozsváron a Kriza János Néprajzi Társaság által szervezett Magyar tájházak Erdélyben című konferencián. Kéri Gáspár ismertette az általa létrehozott gálospetri és szalacsi tájház történetét. Dukrét Géza több mint ötszáz emlékfelvétel fényképét és leírását - Erdély egész területéről - adta át a Nemzeti Kisebbség Kutató Intézetének, egy erdélyi honlap elkészítéséhez.
- **Március 13.** - Berettyóújfalu. Fotókiállítás megnyitása a Nadányi Zoltán Művelődési Központban Dukrét Géza felvételeiből, Emlékművek, emléktáblák Bihar megyében címen. Kolozsvári-Donkó Rebeka népművelő köszöntötte a megjelenteket, majd Dukrét Géza részletesen ismertette Bihar megye emlékjeleit. Jelen volt még Sárközi Zoltán, Kolozsvári István és Sándor Mária.
- **Március 14.** - Komádi. A Községi Ház nagytermében kiállítás nyílt az 1848-1849-es forradalom és szabadságharc emlékére. Tóth Ferenc polgármester köszöntötte a megjelenteket. Dukrét Géza vetített képes előadást tartott a Bihar megyében található 1848-as emlékjelekről,

amelyek fényképei a kiállításnak csak egy részét képezték. A tárlatot Sárközi Zoltán tagtársunk nyitotta meg. A tárlatvezetést dr. Dénes Zoltán egyetemi docens, kanonok tagtársunk tartotta. A nagyszámú közönség előtt a helyi iskola tanulói és a mezőtelegdi ének- és táncgyűttes, a nemzeti ünnephez kapcsolódó, szép műsort mutattak be.

- **Március 15.** - Részt vettünk a koszorúzási ünnepségeken Nagyváradon, Szatmárnémetiben, Aradon, Borosjenőn, Szilágysomlyón.

- **Március 15-17.** - IV. Nemzetközi Konferencia Isaszeg, 1848-49-es szabadságharcról másképpen címen. Társaságunktól 16-an vettünk részt. A konferencia főszervezője a Határon Túli Magyar Emlékhelyekért Alapítvány, helyszíne a Gábor Dénes Oktató Központ volt.

A konferencia fő témái:

1. Az 1848-49.-es szabadságharc vezető személyiségeinek szerepe a hadvezetésben és egymáshoz való viszonyuk.
2. A szabadságharc kevésbé ismert eseményei és személyiségei.
3. A résztvevő nők, orvosok, vízimérnökök szerepe a szabadságharcban.

A rendezvény a Damjanics János Általános Iskola műsorával kezdődött. A konferenciát köszöntötte Hatvani Miklós polgármester, többek között Dukrét Géza. Előadást tartott Kupán Árpád, Egy méltatlanul elfelejtett honvédtábornok, Kiss Pál emlékezete címen. Este orgonahangversenyt hallgattunk a római katolikus templomban. Másnap délután dr. Vajda Sándor tartott előadást, Nők a szabadságharcban címen. Az előadásokat koszorúzás követte a Szoborhegyen, majd múzeumlátogatás. Este a Csata Táncgyűttes bemutató előadása volt a Dózsa György Művelődési Otthon színháztermében. Harmadnap Esztergom emlékhelyeit és műemlékeit tekintettük meg.

- **Március 23.** - A Partiumi Honismereti Találkozót az Ady Endre Gimnázium dísztermében tartottuk. A következő előadások hangzottak el: Péter I. Zoltán: Id. Rimanóczy Kálmán mozgalmas élete; Mihálka Nándor: Régészeti kutatások a váradi középkori püspöki székesegyház területén; Pásztai Ottó: Beöthy Ödön a reformnemzedék egyik legkiválóbb országgyűlési szónoka; Széll Kató: Gróf Széchenyi Zsigmond élete; Wilhelm Sándor: Hagyományos halászeszközök használata az Érmelléken; Nagy Aranka: Kis jégkorszak a Kárpát-medencében.

Az előadások után közgyűlést tartottunk. Pályázatot hirdetünk, a díjkiosztást az őszi konferencia alkalmával tartjuk. A XIX. Konferenciát Nagyváradban tartjuk szeptember 6-8 között. Elhatároztuk, hogy méltóan ünnepeljük meg egyesületünk megalakulásának 20. évfordulóját. Emléklapot és évkönyvet készítünk. A díjkiosztás a Károlyi-kastélyban lesz. Szavazás után, Fényes Elek-díjat kapnak: Nagy Magda és Kovács Jenő, Nagyvárad polgármestere. Elhatároztuk, hogy ettől az évtől kezdve csak egy díjat adunk ki és egy díjat egyesületen kívülnek.

- **Április 4.** - Halász Péter tagtársunk Kétszáz éve született Petrás Incze János címen előadást tartott Kovásznán, a Kőrösi Csoma Sándor Társaság tudományos konferenciáján.

- **Április 5.** - Halász Péter Kőrösi Csoma Sándor üzenete címen ünnepi beszédet tartott Csomakörösön.

- **Április 6.** - Kolozsvár, Erdélyi Múzeum-Egyesület közgyűlése. Wanek Ferenc tiszteleti tagságot kapott.

- **Április 10.** - A Posztmodern Tárlatok Művelődési Műhelye keretében került bemutatásra az a kötet, amely a két világháború közötti Szatmárnémeti egyik jelentős kulturális személyisége, Sarkadi Sándor életútját mutatja be. Írója Muhi Sándor. Hozzászólott Fazekas Lóránd.

- **Április 13.** - Kolozsvár, EMKE közgyűlés. Dukrét Géza beszámolt egyesületünk 2011-2012-es évek tevékenységeiről és átadta az ebben az időszakban megjelent köteteinket.

- **Április 20.** - Kolozsvár. Magdó János főkonzul meghívására Dukrét Géza részt vett a Kelemen Lajos Műemlékvédő Társaság díjkiosztó ünnepén, a Ferences-rendi kolostor refektóriumában. Tiszteleti díjat kapott Répás Zsuzsanna államtitkár-helyettes, Kelemen Lajos Műemléki Díjat Benczédi Sándor és Guttman Szabolcs építészek kaptak. Dukrét Géza könyveket adott át Répás Zsuzsannának és Magdó Jánosnak. Jelen volt még Starmüller Géza tagtársunk.
- **Április 20-21.** - A Borosjenői Református Egyházközség küldöttsége meglátogatta Hódmezővásárhely református gyülekezetét, ahol dr. Vajda Sándor vetítéses előadást tartott Borosjenő múltjáról, jelenéről, jeles személyiségeiről.
- **Április 21- 28.** - Festum Varadinum:
 - április 22. - Péter I. Zoltán filmvetítéssel egybekötött előadást tartott A két Rimanóczy címen, a Partiumi Magyar Nyugdíjasok Egyesületének rendezésében.
 - április 24. - Könyvbemutató az Ady Endre Középiskola díszterében. Péter I. Zoltán: Az újkori Nagyvárad kialakulása című kötetet Sárközi Zoltán ismertette. Ezután a szerző részletesen beszélt a könyvről és Nagyvárad történetéről.
 - április 26. - Könyvbemutató a Lorántffy Zsuzsanna Egyházi Központ múzeumtermében. Makai Zoltán: Szemelvények Bihar megye és térsége ipartörténetéből című, a Partiumi füzetek 72. kötetét Pásztai Ottó ismertette. Közreműködött a Wencel Pichl trió.
 - április 28. - Részt vettünk a Szent László tiszteletére szervezett szentmisén és körmeneten. Erre az ünnepra érkezett, a Nagyváradtól több mint száz km-re fekvő Gyomaendrőről egy 15 fős zarándokcsoport, dr. Dénes Zoltán kanonok vezetésével. Még április 25-én indultak el gyalogosan a következő útvonalon: Gyomaendrőd - Körösladány - Újiráz - Komádi - Körösszeg - nagyvárad Székesegyház. A határnál Szebeni Lajos, a Mária Rádió önkéntese, tagtársunk fogadta a zarándokokat.
- **Április 27.** - Erdei János Szilágysomlyóról részt vett a majtényi síkra szervezett XXIV. Rákóczi-zarándoklaton.
- **Május 1.** - Borosjenőben rendezték meg a XIX. Horváth Béla szavalóversenyt, amelyet elindításától kezdve dr. Vajda Sándor szervezett és vezetett. A rendezvényen olyan gyermekek, fiatalok vesznek részt az egész régióból, akik önhibájukon kívül, nem tanulhattak magyarul, sem óvodában, sem iskolában, anyanyelvüket a szülőktől, de főleg a nagyszülőktől tanulták meg.
- **Május 9.** - A bulgáriai Rusze városában volt a bemutatója dr. Jancsó Árpád: Clisura Dunarii in gravuri din secolul al XVIII-lea című új könyvének, mely a Danube Stories európai projekt keretében jelent meg. A kötet felöleli az Aldunáról a XVIII. században megjelent metszeteket és kéziratos rajzokat és tartalmaz egy bő tanulmányt a korszakról, a metszetek részletes leírását valamint ezeknek mását.
- **Május 11.** - Óteleken, a Bánsági Magyar Napok keretében, a Bartók-kórus tartott sikeres hangversenyt. A kórus mindenese Tácsi Erika tagtársunk.
- **Május 18.** - Az Óvárban leleplezték Tordai Demeter szuperintendens szobrát. Társaságunk nevében ifj. Bara Csaba, Bara Eszter és Bara István koszorúzott,
- **Május 15.** - Budapest. Magyar Emlékekért a Világban Közhasznú Egyesület meghívására Dukrét Géza vetített képes előadást tartott a Mátyás-templom plébániai dísztermében, Emlékművek, emléktáblák Bihar megyében címen. Bemutatta a hasonló címen megjelent kötetét is.
- **Május 18.** - Erdei János befejezte a krasznahorváti és krasznai 1848-as hősök síremlékeinek felmérését.

- **Május 21.** - Várszövetség ülése. Nyílt levelet fogalmaztunk meg Nagyvárad civil szervezeteinek és polgárainak nevében Nagyvárad polgármesteréhez: Tiltakozás az Olaszi-park új elnevezése ellen, Mihai Viteazulra. „Az egykori Olaszi-temető helyén létesített park, már Olaszi-park néven, valamelyest még emlékeztette a váradiakat az itt nyugvó ősökre, azokra, akik városunk jeles világi és egyházi személyiségek voltak évszázadokon keresztül.”

- **Május 23.** - A II. Aradi Magyar Könyvnapok - Könyvbemutatók és irodalmi körök seregszemléjén dr. Vajda Sándor Diószeghy László festőművész és lepkekutató életéről és munkásságáról tartott vetítéses előadást. Beszédet tartott még Csanádi János, a Kisjenői Körösmentes Irodalmi Kör tevékenységeiről. A rendezvény Radnóti-esttel fejeződött be.

- **Május 29.** - Kazettás mennyezetek középkori templomainkban címmel tartott előadást dr. Németh Péter, a nyíregyházi múzeum nyugalmazott igazgatója, régész, a Szatmár Megyei Múzeum Steuer termében, aki vetítéssel egybekötött előadásában a kazettás mennyezet 17-18. századi megszületéséről, elterjedéséről és a középkori templomok ezzel kapcsolatos átalakításáról beszélt. Társaságunk képviselőjében Bara Csaba és Bara István vett részt.

- **Június 1.** - Könyvbemutató és díjátadás a váradi Városi Művelődési Házban, a Holnap Irodalmi Fesztivál keretében. Péter I. Zoltán: A két Rimanóczy című kötetet Szűcs László, a Várad kulturális folyóirat főszerkesztője és a szerző ismertette. Ezt megelőzően Ráday Mihály átvette a Rimanóczy-díjat Szabó Ödöntől, az RMDSZ Bihar megyei szervezetének ügyvezető elnökétől. Péter I. Zoltán olvasta fel Ráday Mihály laudatóját. A szerzővel beszélgetett Szűcs László, majd hozzászóltak a Rimanóczyak leszármazottai.

- **Június 6.** - A nagyvárad református püspökség üléstermében, a Várszövetség keretében, megalakítottuk a Magyar Emlékhely Bizottságot, amelynek elnöke Sárközi Zoltán lett. Megbeszéltük a feladatokat.

- Június 21-23. - Részt vettünk Budakalászon a Kárpát-medencei Kisebbségi Magyar Közművelődési Civil Szervezetek Fórumán. Dukrét Géza beszámolt egyesületünk bel- és külkapcsolatairól.

- **Június 26.** - Fotókiállítás a római katolikus püspöki palotában, Szent László öröksége

Egyházművészet a középkori váradi egyházmegyében. A megnyitót könyvbemutató követett: Voiticsek Ilona és Voiticsek Árpád: Idvezlégység, kegyelmes Szent László király - Alapító királyunk ábrázolásai a Nagyvárad Római Katolikus Egyházmegyében című könyvet Csorba Sándor levéltáros ismertette. Voiticsek Ilona hozzászólásában kifejtette, hogy nyomdászként kötelességüknek érzik a gondolatokat és az írott szót közkinccsé tenni, ezt a kötetet pedig főhajtásnak szánták Szent László nagysága és emléke előtt.

- **Június 30.** - Halász Péter Mit kell tudni Petrás Incze Jánosról? címen előadást tartott Verőcén, a Székely-Csángó táborban.

- **Július 1-5.** - XLI. Országos Honismereti Akadémia, Székesfehérvár. Témája: „Magyarok tündöklő csillaga” Szent István királyunk emlékezete. Dukrét Géza Notitia Hungariae Bél Mátyás-emlékplakettet kapott kimagasló honismereti tevékenységéért. Halász Péter előadást tartott Szent István emléke a moldvai csángók között címen. Dukrét Géza két szekcióban is előadást tartott a Szent Jobb történetéről. Jelen volt még Kovács Rozália, Olasz Angéla.

- **Július 5.** - Sárközi Zoltán Podmaniczky-díjat kapott a Város- és Faluvédők Szövetsége Hungaria Nostra-tól, kimagasló műemlékvédelmi tevékenységéért. A díjat Ráday Mihály elnök adta át a szövetség nyíregyházi konferenciáján.

- **Július 7.** - Szatmárnémetiben, a Németi templomban mutatták be Dr. Ábrám Sárközi Lídia Anyáknapi olvasmányok című könyvét. A szerző életútját dr. Kiss Imola méltatta, a kötetet Bara István mutatta be, éppen abban a templomban, amelyért a szerző sokat fáradozott. Jelen volt még Fazekas Lóránd.

- **Július 12.** - Véndiák-találkozó alkalmával, Fazekas Lóránd szervezésében, a szatmári földrajztanárok megkoszorúzták Katona Mihály, helyi születésű geográfus emléktábláját, a Református Gimnázium falán.
- **Július 15-20.** - VII. ÉRTÉKTEREMTŐ Nemzetközi Alkotótábor volt Érmihályfalván, Szalai Iona könyvtáros tagtársunk szervezésében, a városi könyvtárban. A tábor széles palettával: festés, grafika, fafaragás, üvegfestés, bőrdíszműves szekciókkal működött. Az itt született alkotásokból a városi könyvtár is részesül.
- **Július 20.** - Erdődön a vár udvarában leplezték le Drágffy Bertalan egykori erdélyi vajda, az erdődi vár építőjének szobrát. Az ünnepségen társaságunk észéről ifj. Bara Csaba és Bara István vett részt.
- **Július 29-augusztus 3.** - Részt vettünk az EKE XII. Országos Vándortáborában, Csíkszépvízen. Augusztus 2-án Halász Péter előadást tartott Hányfélék a csángók? címen. Hozott magával egy 18 éves leányt énekelni, akinek csodálatos hangja volt.
- **Augusztus 9-10.** - Erdei János Szilágysomlyóról részt vett a sződemeteri Kölcsey-megemlékezésen.
- **Augusztus 15.** - Interjút készített a Duna tv Dukrét Gézával a tamáshidai romtemplommal kapcsolatban.
- **Augusztus 16.** - Könyvbemutató a Lorántffy Zsuzsanna Egyházi Központ múzeumtermében. Sütő Éva: Érmellék szerelmem című riportkötetét Dukrét Géza ismertette. Közreműködött Thurzó Sándor József brácsa- és Thurzó Zoltán zongoraművész.
- **Augusztus 18.** - Részt vettünk a XV. Érsemjéni Falunap rendezvényein. Megkoszorúztuk Kazinczy Ferenc szobrát. Délután megnéztük Ottományban a bepucolt Komáromi-kúriát. Sajnos nem restaurálták, így sokmindenben eltértek az eredeti formától. Jelenleg kiállítás található benne az Érmellékről.
- **Augusztus 18-21.** - Halász Péter volt a Csángó Zarándokút egyik szervezője és vezetője, a következő útvonalon: Gyimesközéplak – Szeged – Mórahalom – Székesfehérvár – Budapest – Lakitelek – Gyulafehérvár – Gyimesközéplak.
- **Augusztus 20.** - Közel egy éven keresztül tartó vita után, a közelmúltban elkészült, a helyi önkormányzat megrendelésére, Nagyvárad városának 2012-es statútuma. A szaktestületnek magyar tagjai is voltak: Sárközi Zoltán, dr. Fleisz János, Péter I. Zoltán, Dukrét Géza. Ezt most kiadták nyomtatásban és feltették a város honlapjára.
- **Augusztus 28.** - Egyesületünk emléklapot adott A mi Nagyváradunk városvédő facebook közösségnek, amelyben köszönetet fejezünk ki, hogy közreműködésükkel, még anyagiakban is, lehetővé tették a Rulikowski-temetőben fellelhető műemlék jellegű síremlék (11. parcella, 3. sor, 3. sír) megmentését az utókornak. Ennek alapján egyesületünk megvásárolja a fent említett síremléket.
- **Szeptember 1.** - A Vetési-pátens kiadására emlékeztek, a Vetési Albert Kultúrkör kezdeményezésére. Az ünnepi istentisztelet után megkoszorúzták a parókia kertjében, 2011-ben felállított Rákóczi-szobrot. Társaságunkat Bara István képviselte.
- **Szeptember 2.** - Kőszegremetén tartották a hagyományos Széchenyi-megemlékezést. Az istentiszteletet követően mindenki felsétált a Domokos-dombra, ahol elhelyezték az emlékezés koszorúit Erdély egyetlen szabadtéri Széchenyi-emlékműnél. Társaságunk részéről ifj. Bara Csaba és Bara István koszorúzott.
- **Szeptember 6-8.** - XIX. Partiumi Honismereti Konferencia, Nagykároly. Kiosztottuk a Megmaradásunkért című évkönyvünket, emléklapot, feliratos révi dísztányért, egy albumot a nagykárolyi Károlyi-kastélyról.

- **Szeptember 21.** - Dukrét Géza tagja volt annak a nyolctagú bizottságnak, amely átvette a Magyar Tudományos Akadémia dísztermében az Erdélyi Kárpát Egyesületnek odaítélt Magyar Örökségdíjat.

- **Szeptember 23.** - Szatmárnémetin, a Kossuth-kertben, az egykori közfürdő mellett elültetett fánál emlékeztek meg a legnagyobb magyar születésének 222. évfordulójára, elhelyezve a Széchenyi-táblánál egy-egy szál virágot. Társaságunkat Fazekas Lóránd képviselte.

- **Szeptember 25.** - Nagyszalontán, a XI. Hajdúhét keretében Dánielisz Endre helytörténész Bocskai István életét és nemzetépítő munkásságát elevenítette fel a fejedelem emlékére, a Petrucz József olajfestményeiből szervezett kiállítás-megnyitón.

- **Szeptember 28-29.** - Erdei János először szervezte meg a Báthory- emlékfutás és kerékpáros emléktúrát Szilágysomlyó-Perecsen útvonalon. A résztvevők száma 114 volt.

- **Október 3.** - A Premontrei Öregdiákok Egyesületének havi találkozásán, a Szent László Gimnázium dísztermében, Kupán Árpád és Pásztai Ottó átadták a pályázatunk idei díjazottjainak az okleveleket és a könyvdíjakat.

- a Csiky Gergely Főgimnázium Tóth Árpádról elnevezett dísztermében mutatták be Ujj János: Szántay Lajos és palotái című albumát. Az Aradi Szabadság szobor Egyesület kiadásában megjelent, Horváth Levente szerkesztette könyvet Király András, az egyesület elnöke méltatta.

Ugyanabban a hónapban a Pro Urbe Egyesület az Aradi Mozgalom októberi rendezvényét Szántay Lajos műépítész tevékenységének szentelte. Az általa tervezett evangélikus-lutheránus templomban bemutatták a Florica Sarca által készített összeállítást, majd Vizitiu Nagy Sándor a Szántay-paloták építészeti sajátosságairól beszélt, végül Ujj János a város legnagyobb építésze életének kevésbé ismert részleteit ismertette.

- a Szabadság-szobor Egyesület megalakulásának 10. évfordulóján rendezett emlékünnepeken dr. Vajda Sándor Jubileumi Emlékérmét és Emléklapot kapott.

- **Október 5-6.** - A hódmezővásárhelyi református egyház tagjai látogattak el Borosjenőre. Október 6-án, ünnepi istentisztelet keretében, dr. Vajda Sándor előadást tartott a szabadságharc végnapjairól és a vértanú tábornokokról. Megkoszorúzták a helységünkhöz kötődő két vértanú tábornok, Vécsey Károly és Gróf Leiningen Westerburg Károly emléktábláit, majd Aradra utaztak, ahol részt vettek az ünnepeken és elhelyezték a Vesztőhelyen és a Szabadság-szobornál a kegyelet virágait és a koszorúkat.

- **Október 5.** - A Diótörő Szíp Napok keretében könyvbemutatót tartottunk Érmihályfalván, a városi könyvtárban. Kovács Rozália: Utak a múltba és Sütő Éva: Érmellék szerelmem című köteteket Dukrét Géza ismertette. A bemutatót Nyakó József polgármester vezette le. Az ülést megtisztelte jelenlétével Szabó Ödön, az RMDSZ Bihar megyei szervezetének ügyvezető elnöke, könyvkiadásunk fő segítője.

- **Október 6.** - Részt vettünk a koszorúzási ünnepségen, Nagyváradon. Kupán Árpád és Nagy Magda megkoszorúzta Nagysándor József emléktábláját.

- A Zárda-templom falán elhelyezett Gonczeczky-táblánál tartotta a Szatmárnémeti RMDSZ és a Szent István Kör azt a rendezvényt, amelyen az aradi vértanúkra, illetve a szabadságharc véres megtorlása során kivégzettek emlékeztek. Társaságunkat Fazekas Lóránd képviselte.

- **Október 18.** - a Temesvár belvárosában lévő Savoya borpincében emlékeztek meg Európa egyik legnagyobb hadvezérének, Savoyai Jenő születésének 350. évfordulójáról. Dr. Jancsó Árpád, vetített képes előadásában Temesvár bevételének előkészítéséről, a vár ostromáról, a béketárgyalásokról, a törökök elvonulásáról értekezett. Kiegészítésként a szerző bemutatta Memorabilia anno 1716 című (magyar-román-német nyelvű) könyvének CD-változatát, majd az

Alduna 17. századi metszeteit bemutató, nemrégiben megjelent, román nyelvű könyvét.

- **Október 23.** - Megemlékezés az 1956-os forradalomra a Partiumi Keresztény Egyetem udvarán. Kupán Árpád és Dukrét Géza megkoszorúzta az 1956-os emléktáblát.

- **Október 24.** - Halász Péter előadást tartott A népművészet és a vallás címen, Gyergyóalfaluban, a templom 800. évfordulójának ünnepségén.

- **Október 25.** - Megemlékeztek az aradi Kultúrpalota átadásának 100. évfordulójáról. Az előcsarnokban, a megyei múzeum munkatársai által összeállított kiállításon mutatták be a Szántay Lajos készítette terveket, az építkezés részleteit. A Kultúrpalota kistermében tartott szimpóziumon Bognár Levente helyettes polgármester, valamint az itt székelő három intézmény vezetője méltatta, mit is jelentett az épület az aradi kulturális élet számára. Ekkor került sor Puskel Péter, Fekete Károly és Vasile Andrei Tiberiu Lapok a Kultúrpalota történetéből (1913-1948) című könyve román nyelvű, majd három nappal később a magyar változat bemutatására. A rendezvény befejezéseként a szecessziós stílusú előcsarnok falán leplezték le a Szántay Lajos emlékére Takács Mihály képzőművész készítette román és magyar nyelvű emléktáblát.

- **Október 26.** - Bihardiószeg. Kihelyezett ülőszék, amelyen 21-en vettünk részt. Meglátogattuk a református templomot, ahol Gellért Gyula lelkipásztor ismertette a templom történetét. Az ülőszékot egy pincénél tartottuk meg: Dukrét Géza előadást tartott az Érmellék borászatáról, dr. Dénes Zoltán, mint főszervező, a vidék történelméről és érdekességeiről értekezett. Borkóstolóval zártuk a napot.

- **Október 30.** - Bors. Bátori Géza polgármesterrel és Lőrincz Lajos alpolgármesterrel megbeszéltük a község területén álló Johannita-rend monostorának romjaival kapcsolatos elképzeléseinket (előadások, parkosítás, emlékmű-állítás, esetleg feltárás). Jelen volt dr. Dénes Zoltán kanonok, Dukrét Géza és Sárközi Zoltán.

- **Október 31.** - A Reformáció ünnepe alkalmából Nagy Magda tagtársunk Czeglédi György-díjat kapott, mint a rogeriuszi református egyház presbitere.

- **November 1.** - Nagyszalontán, a Magyar Házban könyvbemutatót tartottak. Török Sándor polgármester bevezetője után Dánielisz Endre: Nagyszalonta sírkertjei című kötetét Dukrét Géza ismertette.

- **November 6.** - Emlékkiállítás nyílt Balajti László tiszteletére a Tibor Ernő Galériában. Megnyitó beszédet Dukrét Géza tartott. Méltató beszédében megjegyezte, hogy a PBMET a hagyományőrzést és a művészetek pártolását is felvállalta.

- **November 7.** - Könyvbemutató a Temesvár belvárosi ref. Templomban. Serdült Benke Éva, erdélyi származású, Pakson élő író nő Erdélyi bárka című könyvét ismertették. A találkozó egyik szervezője Tácsi Erika tagtársunk volt.

- **November** - Puskel Péter: A város mindenek előtt című kismonográfiáját az aradi városháza dísztermében mutatták be. A román nyelvű fordítást Nótáros Lajos, egy héttel később a magyar nyelvű kiadványt Bognár Levente ismertette, a termet zsúfolásig megtöltő közönségnek.

- **November 15.** - Könyvbemutató az Ady Endre Középiskola könyvtárában. A könyvtárba legalább 80-an zsúfolódtak be. A bemutató előtt Dukrét Géza ismertette egyesületünk húszéves tevékenységét. Ezután kiosztották a díszokleveleket azoknak, akik nem tudtak részt venni az őszi konferencián. Szabó Ödönt, az RMDSZ Bihar megyei szervezetének ügyvezető elnökét, aki könyvkiadásunk legfőbb segítője, valamint Thurzó Sándor József brácsaművészt, aki muzsikájával önzetlenül emeli könyvbemutatóink színvonalát, tiszteletbeli taggá választották. Szintén díszoklevelet kaptak. Kovács Rozália: Utak a múltba című kötetét Dukrét Géza, Megmaradásunkért – A PBMET két évtizede című kötetét Péter I. Zoltán ismertette. Közreműködött Németh Katalin és Thurzó Sándor József. Jelen volt Bíró Rozália szenátor. Az ünnepség szeretetvendéggel végződött.

- Halász Péter előadást tartott A moldvai csángómagyarok hiedelemvilága címen, Csíkszereda Polgármesteri Hivatalának gyűléstermében.

- **November 23.** - Elnökségi ülés a Partiumi Keresztény Egyetemen. Elkészítettük a jövő évi munkatervet, kijelöltük a Fényes Elek-díjasokat.

- **November 24.** - A szatmári EMKE meghívására Erdei János részt vett az Ady-zarándoklaton Érmindszentre.

- A temesvári Zsidó Kulturális Centrumban dr. Jancsó Árpád vetítettképes előadásban ismertette Temesvár zsinagógáinak történetét.

- **December 10.** - Megjelent Temesváron a Mindenki Kalendárium 2014. Benne: dr. Jancsó Árpád közöl tanulmányt a 150 évvel ezelőtt átadott bánsági hegyi vasút völgyhídjairól és alagútjairól. Krestyán Ilona: Emlékezés az Uitz fivérekre. Pálkovács István és Momir Dorotty: Hol sírjaink domborulnak... Temes megye. Pálkovács István: 165 éve történt. A temesvári csata.

- **December 13.** - Aradon a Jelen Ház nagytermében, az Aradi Hagyományőrző Polgárok Egyesülete rendezésében emlékeztek meg Kós Károly születésének 130. évfordulójáról. A Kőből, fából házat - igékből várat című összeállítást Olasz Angéla történelemtanár készítette.

- **December 13.** - Az Erdélyi Nemzeti Tanács szatmárnémeti székházában, **december 14-én** a Németi református templomban emlékeztek Kós Károlyra, az építészre, az íróra, a grafikusra, a könyvtervezőre, a szerkesztőre, a könyvkiadóra, a politikusra, a 20. századi Erdély politika- és művelődéstörténetének formálójára, emblematikus alakjára, születésének 130. évfordulója alkalmával. Mind a két helyszínen, Veres Kupán Enikő és Sípos Miklós üdvözlő szavai után Bara István építészmérnök felvázolta Kós Károly életének azokat a meghatározó pontjait, amikor a történelem váltoásaival döntenie kellett a biztos egzisztencia és a teljes létbizonytalanság között. Kós a Kiáltó szó című írásában olyan alapot akart adni, amely az önazonosság-tudat feladása nélkül segíti a beilleszkedést a megváltozott feltételek között. Ezután, 13-án rövid műsor után (közreműködtek László Zita színművésznő, Hencz József zeneszerző és, Hencz Márk) megnyílt az a kiállítás, amely bevezette a látogatót a Kós Károly által megálmodott világba. 14-én a templomban, Bara István előadása után, zenés összeállítás következett, melynek keretében László Zita színművésznő szólaltatta meg Kós Károlyt és azokat a költőket, akik Kós Károlyról írtak verseket. Jelen volt még Fazekas Lóránd.

Összeállította Dukrét Géza